ہڑدے ئی تلار نوشکے

ABC Certified

Phone: 081-2827824

Fax 081-2827825

براہوئی زبان اٹ شینک مروک آاولیکو ہڑدے ئی اخبار

نہاد:05روپئی

شنبے 15اگست 2026ء | یکم ربیع الاول 1448ھ | پنہ غاک:04 | سال:22 | تاک 34

www.talarbrahui.com | http://www.facebook.com/talarpub | talarpub@gmail.com

براہوئی بولی نابدل مروک آہاٹی ..... شونگال 2

گلستان ناکسہ (2) ..... عنایت ساغر 2

مکتبہ درخانی ..... رشید بلوچ 3

وزیراعلیٰ بلوچستان میر سرفراز بگٹی

آئین پاکستان نادنگ اٹی مذاکرات کروک آتیکن درگہ غاک ملوک ءُ

تو فک نازور آہچ ءنظریہ اس بیٹ کننگ مفک، دہشت گرد آک بلوچ قوم ءِ بے کٹیاءُ جنگ اسے ٹی دھکہ تسنو

بلوچستان اٹ حالیت آک بدل ءُ، اینو مچ آ صوبہ ٹی ضلع غاتیان ہلیس ڈویژن اسکان، خلق آتیان ہلیس تحصیل آتسکان جم وجوش اٹ جشن آزادی اڈتننگا، دابلوچستان نالس ناپاکستان تون مہرانا شاہدی ءِ

ہرافک داتکرہ کہ بلوچستان پاکستان آن جتامننگ ءِ، یادہشت گرد آک بیدادنا کمک اٹ پاکستان ءِ پرغنگ اٹ سرسہب مریرہ تواوفک آتخ ءُ، 79 می جشن آزادی نارداٹ بیرک چست کننگ نادود آن تران

کوئٹہ (آن لائن) وزیراعلیٰ بلوچستان میر سرفراز بگٹی پارینے کہ پاکستان 79 سال انا سفراٹی زیرو آن بنا کرسا دنیاٹی تینا نمان ءہند اس جوڑ کرے، اینو پاکستان اسہ ایٹمی طاقت اسے و دنیا پاکستان نا کنڈ آ ہنگ اٹی ءِ۔ پاکستان تون دفاعی معاہدہ غاک اونا ودوک آ جہانی ہند واہمیت نا درشانی ءہ۔ داسرسبھی تیا صدر مملکت آصف علی زرداری، وزیراعظم محمد شہباز شریف وفیلڈ مارشل سید عاصم منیر ءِ خراجِ عقیدت پیش کینہ، اوفتا کماشی ٹی پاکستان شونداری نا مزل آتے خلنگ اٹی ءُ یومِ آزادی نا وخت آ بلوچستان اسمبلی نا چینی ٹی اڈ بلوک دود آن تران کرسا وزیراعلیٰ پارے کہ بلوچستان اٹ حالیت آک بدل ءہ، ولے اینو مچ آ صوبہ ٹی ضلع غان ہلیس ڈویژن، خلق آن ہلیس تحصیل اسکان ہرا جوش و جوزہ اٹ جشنِ آزادی اڈتننگا او دا ہیت انا پیدوار شاہدی ءِ کہ بلوچستان نالس پاکستان تون تینا اواری ومہرانا درشانی ءِ کننگ اٹی ءِ۔ میر سرفراز بگٹی پارے کہ ہرافک دا تکرہ کہ بلوچستان پاکستان آن جتامننگ اٹی ءِ یا دہشت گرد آک بیداد نا کمک اٹ پاکستان ءِ پرغنگ اٹی سرسہب مریرہ، اوفک آتخ ءہ۔ او پیدوار کرے کہ بلوچستان نالس اینو تینا عمل اٹ داکل منفی دعویٰ تا نفی ءِ کرے۔ وزیراعلیٰ پارے کہ ریاست و حکومت نا درگہ غاک مدام ملوک مسنو و آخبت اٹی ہم ملوک مریرہ' اینو یومِ آزادی نا وخت آ اسہ وار ولدا سلہ خلینہ کہ بیدادی و دہشت گردی نا کسرِ السا قومی دنگ اٹی پدی بریر۔ تو فک نازور آہچ ءنظریہ اس بیٹ کننگ مفک، دہشت گرد آک بلوچ قوم ءِ اسہ بے کٹیاء جنگ اسے ٹی دھکہ تسنو، اوفتے داکسر ءِ الونی مریک' او پارے کہ اگہ بیدادی نا کسر ءِ الپسہ تو ریاست نارٹ ءِ امرکہ مرے برجا تخنگ۔ دا مسخت کن حکومت بلوچستان، سیکورٹی فورس، پاک فوج' و بلوچستان پولیس آہچ ءوڑ اسے ٹی ہم اسہ گام اس پدی ہنگ کن تیاراف۔ ریاست نا واکداری کن انت کہ قربانی تروئی تما تنگنگ و ہرا المی آ گام گیج کروئی مس ادے کننگ۔ میر سرفراز بگٹی پارے کہ حکومت ہروڈ انا روا سیاسی عمل و مذاکرات کن مدام تیار ءُ، ولے ہموفتتون مذاکرات منگ کپک ہرافک کودک آ شاری تا کُشت وخون ءِ کیرہ۔ او پارے کہ دنیاٹی دا وڑ انا جھیرہ غاتا ایسری نا مثال آک ساڑی ءہ، ولے اوفتیٹی مذاکرات سیاسی عمل نا بشخ جوڑ مروک واک آ تتون کننگا۔ دہشت گرد ٹولی تھون کنتلو۔ وزیراعلیٰ پارے کہ بلوچستان نا ورناتے قومی دنگ اٹی اوار کننگ وخت انا اہم ءگرج اسے وحکومت بلوچستان دامسخت کن گام گیج کننگ اٹی ءُ او پارے کہ ہموخت مُر اف ہراتم بلوچستان نا ورنا چینن پورو وڑاٹ ریاست تون اوار مریک۔ دامسخت نا بندادی وسیلہ میرٹوکریسی ءُ میرٹ نا بنداد آ وارخواہی فراوان کرسا بلوچستان ءِ مہالو آن گچین جوڑ کننگانے وآخبت اٹی ہم اودے پین گچین کننگ کن گام گیج آک برجا سلرہ۔ وزیراعلیٰ بلوچستان پولیس، پاک فوج' ایف سی بلوچستان وکل سویلین شہید آتے خراجِ عقیدت پیش کرسا پارے کہ شہید آتا خاہوت آتے باور کرفنہ کہ اوفتا ڈکھ مچ آ بلوچستان نا ڈکھ ءِ۔ اوفتا تینا ک ہراعظیم آ قربانی ءِ تسنو، اوفتے قیامت اسکان یات تخنگک و ریاست مدام اوفتا پاک آ وتر نا وامدار مریک۔

وزیراعلیٰ بلوچستان میر سرفراز بگٹی

یومِ آزادی آ پاک فوج انا کل ہیڈکوارٹر آتیٹی بیرک چست کننگ نادود

اسلام آباد (آن لائن) پاکستان نا 79 می یومِ آزادی نا وخت آ پاک فوج انا کنڈ آن چج آ ملک اٹی بیرک چست کننگ نا شرفدار و شاندی دود آ تا بست و بند کننگا۔ یومِ آزادی نا وخت آ جنرل ہیڈکوارٹرز (جی ایچ کیو) وسلہہ بند فوج انا کل ہیڈکوارٹر آتیٹی بیرک چست کننگ نا دود آ ک اڈ ہلکر۔ ہراڑے قومی بیرک ءِ چست کننگا۔ قومی ترانہ نا تواراٹ چاگڑ داٹ ملی جوزہ نا توار ئس۔ دود آ تا وخت آ پاکستان نا دفاع، سلامتی و وتواجہی کن جان ندر کروک آ شہید آتے گچین لوز آتے ٹی خراجِ عقیدت پیش کننگا۔ دا وخت آ پاک فوج انا افسر و ورناک دارادہ نادوارگی ءِ کریر کہ وطنِ عزیز نا دفاع ورکھا کن چج ءقربانی اسے آن پدی مفنہ۔ پاک فوج نا افسر و ورناک پاریر کہ پاکستان نا دفاع ءِ سوگوکننگ کن پاک فوج انا ہر ورنا سنبر ینگوک ءُ یومِ آزادی ءِ قول ءِ پوسکن کننگ نا دے گوندسا پانگا کہ دادے نئے کنا سرکڑدہ وشہید آتا عظیم آ قربانی تا یات ترفک وملک انا دفاع وسلامتی نا عزم ءِ پین سوگوکیک۔

.....اسلام آباد' صدر مملکت آصف علی زرداری و وزیراعظم شہباز شریف اوڑ دہی کننگ اٹی ءُ

سلہہ بند فوج انا سروک آتا قوم ءِ مبارکبادی

مچ آ ملک اٹ 79 می یوم آزادی قومی جم وجوش اٹ اڈتننگا

بنجائی دارالحکومت آتیٹی 31، صوبائی دارالحکومت آتیٹی 21 توپ انا سلامی، مزار قائد آ گارڈ آتے بدل کننگ نا دود اڈتننگا

مسیت آتیٹی ملکی سلامتی، شونداری، امن وشونہالی خصوصی دعا کننگا، ملکی وعلاقائی سلامتی نا رکھ ءِ رکھوک نا وڑاٹ پک کننگ نا ارادگی

اسلام آباد (آن لائن) پاکستان نا 79 می یومِ آزادی مچ آ ملک اٹی قومی جوش وجوزہ وقول انا پوسکنی تون اڈ تننگا۔ دے انا بنا بنجائی دارالحکومت وصوبائی دارالحکومت آتیٹی توپ آتا سلامی ومسیت آتیٹی ملکی سلامتی، شون، امن وشونہالی کن خصوصی دعا تیان مس، وخت اس کہ نن نا 12 بجہ غا ملک انا جتا جتا شارتیٹی جشنِ آزادی نا دود آ ک روشنائی وآتش بازی نا ردوریسہ ٹی بنا کریر۔ ملک انا بھلا شارتیٹی گلی محلّہ غاتے بیرک، زمزروک بتیٔ قومی بیرک آتھون زیبا و بیرفنگا سس۔ کراچی، لاہور، اسلام آباد، پشاور، کوئٹہ، ملتان وحیدرآباد تون اوار چندی شارتے ٹی شاریک بھلوچ اسے ٹی کسر تیا پیش تمار و ورلی، آتش بازی وایلو دود آتا کمک اٹ آجوئی نا جشن اڈتسر۔ یومِ آزادی نا بنا غا بنجائی دارالحکومت اسلام آباد اٹی 31 وخت اس کہ صوبائی دارالحکومت آتیٹی 21 توپ انا سلامی تننگا۔ توپ آتا سلامی نا وخت آ اسلام آباد نا چاگڑ داٹ اللہ اکبر نا نعرہ غاتا توار مس۔ کراچی، لاہور، کوئٹہ، پشاور، گلگت بلتستان وآزاد جموں وکشمیر اٹی ہم پاک فوج انا دستہ غاک قومی ربیدگی نارداٹ توپ آتا سلامی پیش کریر۔ پاک فوج انا شعبہ تعلقاتِ عامہ (آئی ایس پی آر) نارداٹ چیف آف آرمی اسٹاف و چیف آف ڈیفنس فورسز فیلڈ مارشل، نیول چیف وایئر چیف قوم ءِ 79 می جشنِ آزادی نا مبارکبادی تسر۔ آئی ایس پی آر نارداٹ سلحہ بند فوج کل خلیس آتا برخلاف مادرِ وطن نا دفاع کن تینا نزور مفروک عزم آ سلوک ءِ وو پاکستان نا وتواجہی وعلاقائی سلامتی نا رکھوک نا حیثیت اٹ ملکی دفاع نا عزم انا نا دوارگی ءِ کیک۔ ترجمان نارداٹ بانیانِ پاکستان نا وژن واصول قوم ءِ پاکستان نا نظریات واقدار نا پاسداری کن پدریسہ زہمی کیرہ۔ سلحہ بند فوج قوم اتون اسٹ مرسا امن وسوگوی نا رکھا کن سوگوسلوک مریک۔ 79 می یومِ آزادی نا وخت آ کراچی ٹی بانیِ پاکستان قائداعظم محمد علی جناح نا مزار آ گارڈ آتا بدلی نا شرفدار ءہ دود اسے نا ہم بست و بند کننگا۔ پاکستان نیول اکیڈمی نا سنبر ینگوک کیڈٹ آک مزارِ قائد آ اعزازی گارڈ آتا زموار ی تے سنبھالار۔ قومی ربیدگی نارداٹ ہر سال 14 اگست آ پاکستان نیول اکیڈمی نا کیڈٹ آک مزارِ قائد آ اعزازی گارڈ آتا زموار ی تے سنبھالرہ۔ مزارِ قائد آ پندار مروک اعزازی گارڈ آتیٹی اِرادستہ اوارء، ہرافتے ٹی اسہ پاک بحریہ نا سیلرز وخت اس کہ ارٹمیکو پاکستان نیول اکیڈمی نا کیڈٹ آتیا تالان ءُ۔ دود انا خاص انگا مہمان کمانڈنٹ پاکستان نیول اکیڈمی ریئر ایڈمرل محمد عمیر مزارِ قائد آ پھل آتا چادر شاغا ودعا پاتیہ کرے۔

یوکرین اٹی روسی ڈرون جلہو، لمہ و 9 سال نا مار اس زوال

کیف (آن لائن) یوکرین نا قطبی علاقہ سومی ٹی روسی جیٹ انجن آن چلینگوک آ ڈرونک اسہ اُراسے شست کریر ہرانا سوب آن اسہ 29 سال انا زالبول واونا 9 سال انا مار زوال مسر، وخت اس کہ چار پین بندغ ٹھپی مسر۔ درملکی خبر رساں ادارے نارداٹ علاقائی فوجی انتظامیہ نا سروک اولیہ ہری ہوروف پارے کہ جمعہ نا سہب انا مروک جلہو اٹی زوال مروک آ چنا نا بادہ و بلہ تون اوار چار بندغ ٹھپی مسر، ہرافتے ہشنگ انگ نا سوب آن ہسپتال آ گدریفنگانے۔ ایلو کنڈ آ دے نکی یوکرین نا دونیتسک علاقہ ٹی روسی گلائیڈ بم ہندی علاقہ غا تما، ہرانا سوب آن 10 منزلہ اپارٹمنٹ ماڑی نا 6 منزل تمار۔

.....کوئٹہ' وزیراعلیٰ بلوچستان میر سرفراز بگٹی یوم آزادی نارداٹ اڈ ہلوک دود آن تران کننگ اٹی ءِ

صدر مملکت نا کیبی سمری تا منظوری

1172 فوجی و پیدوار کڑ دسر تروک شاری تے شرف تننگ نا فیصلہ

صدر آصف علی زرداری قومی اسمبلی وسینیٹ نا دیوان تے بٹنگ انگ نا منظوری ءِ ہم تس

بندی تا سزا تیٹی خصوصی کمتی تون اوار اہم انگا باندات آک ہم صدر نا منظوری تروک سمری تیٹی اوار

اسلام آباد (آن لائن) صدر مملکت آصف علی زرداری وزیراعظم نا کنڈ آن راہی کروک کیبی سمری تا منظوری ءِ تس، ہرافتی سلہہ بند فوج وسول آرمڈ فورس انا 1172 کارندہ غاتے فوجی اعزاز تننگ، پارلیمنٹ نا ہڑ تومِ آ ایوان تا دیوان بٹنگ انگ و حقدار بندی تا سزا تیٹی خصوصی بخشش تون اوار چندی اہم انگا باندات آک اوارء۔ صدر مملکت سلہہ بند فوج و سول آرمڈ فورس انا 1172 کارندہ غاتے فوجی اعزاز تننگ نا منظوری تسنے۔ جتا جتا سول بشخ آتیان تعلقدار شاری تے قومی اعزاز تننگ نا سمری ہم منظور کننگا۔ صدر آصف علی زرداری قومی اسمبلی وسینیٹ نا دیوان تے بٹنگ انگ نا منظوری ءِ ہم تس۔ قومی اسمبلی نا دیوان 17 اگست آ بیگہ نا 5 بجہ غا وخت اس کہ سینیٹ نا دیوان ہندا دے بیگہ نا 4 بجہ غا مریک۔ صدر مملکت یومِ آزادی وعیدِ میلاد النبی ﷺ نا وخت آ حقدار بندی تیکین خصوصی رعایت نا ہم منظوری تسنے، ہرا نا رداٹ حقدار بندی تا سزا تیٹی 100 دے انا بخشش تننگ۔ صدر مملکت نا کنڈ آن منظور کروک سمری تیٹی قومی خدمت سرتروک سلہہ بند فوج' سول آرمڈ فورس و جتا جتا سول بشخ آتیان تعلقدار بندغ آتا خدمت آتا امنائی ہم اوارء۔

نائب وزیراعظم اسحاق ڈار

18 جون نا مفاہمتی یادداشت آ عمل مونی ہنگ نا اسٹ انگا کسرِ ءِ

امریکی ناظم الامور نٹالی بیکر تون اوڑ دہی، پاکستان امریکہ تین پہ تینی کمکاری وعلاقائی حالیت آ گپ وتران

آبنائے ہرمز اٹی اِرا پین بحری جہاز آ جلہو، امریکہ نا ایران آ اقتصادی زورا کی ءِ ودفنگ نا پڑو

اسلام آباد/ پاناماٹی (آن لائن) امریکی ناظم الامور نٹالی اے بیکر نائب وزیراعظم و وزیر خارجہ محمد اسحاق ڈار تون اوڑ دہی کرے، ہراٹی پاکستان امریکہ ہڑتومِ آ کنڈ آن کمکاری و پوسکن آ علاقائی حالیت آ تیا گپ وتران کننگا۔ ترجمان دفتر خارجہ نا رداٹ اوڑ دہی نا وخت آ نائب وزیراعظم اسحاق ڈار پاکستان امریکہ تعلقداری تیٹی مروک آ مثبت پیش رفت ءِ است جمی نا سوب گوندا وپارے کہ مداگی امن کن مذاکرات و سفارت کاری المی ءُ اسحاق ڈار پارے کہ 18 جون نا اسلام آباد مفاہمتی یادداشت آ پورو آن پورو عملدرآمد مونی ہنگ نا اسٹ انگا کسر ءِ۔ پاکستان تینا قومی فائدہ غاتا رکھ اتون اوار اوار علاقائی امن وسلامتی کن ہم پُرعزم ءِ۔ امریکی ناظم الامور نٹالی بیکر علاقائی امن وسوگوی کن پاکستان نا گچین کڑ دانا ستاءِ کرے۔ اوڑ دہی نا وخت آ نٹالی بیکر نائب وزیراعظم اسحاق ڈار ءِ پاکستان نا یومِ آزادی آ مبارکبادی ہم تس۔ ایلو کنڈ آ ایران و امریکہ نا نیام اٹی برجا چک وتاڑ نا سوب آن آبنائے ہرمز اٹی واپاری سرجز آ ک سلیسنو۔ پین اِرا بحری جہاز آ تیا جلہو آن پد امریکہ ایران نا برخلاف بحری نا کہ بندی ءِ برجا تخنگ و بروک آ ہفتہ پین سخت زرگزرانی گام گیج آ تا اشارہ تسنے، ہراڑان جہانی توانائی و واپاری نا بشخ آ تیٹی گڑتی ودانے۔ برطانوی خبر رساں ادارہ نارداٹ ریاستی ملکیت اولا ابوظہبی نیشنل آئل کمپنی نا اِرا بحری جہاز آبنائے ہرمز آن گدریفنگ نا وخت آ جلہو آتے شست کننگا۔ متحدہ عرب امارات جلہو آتا دو بہ ءِ ایران آ خلنک، ولے تہران نا کنڈ آن دمدستی وڑاٹ بچ ءِ ورندی اس مون آ بتنے۔ بحری جہاز آتا چاروکی کروک آ کمپنی کپلر نارداٹ پنج شنبے نا دے خلیج نا پتر ینگوک آ کسر آ ساڑی دا اہم انگا دیرانا کسر آن بیرہ 9 بحری جہاز گدرینگار، وخت اس کہ چار شنبے آ دا کچ 5 ئس۔ اگست اٹی ہڑدے 12 نا کچ جہاز دا ہند آن گدرینگسا کرینو۔ جمعہ نا سہب اسکان ٹریکنگ ڈیٹا ٹی بچ ءِ بحری جہاز اسے نا نمان ہن و برخنگتو۔ امریکی وزیر دفاع پیٹ ہیگستھ پارے کہ امریکی بحریہ ڈیہہ اٹ تینا ساڑی گری ءِ برجا تخسا ایران نا بحری نا کہ بندی ءِ بے مُد وخت اسکان نا فذ کننگ نا بود تخنگ۔ امریکی وزیر خزانہ اسکاٹ بیسنٹ پارے کہ واشنگٹن ایران ءِ پین مالی نسخان رسیفنگ نا تیاری کننگ اٹی ءِ۔ او اشارہ تس کہ بروک آ ہفتہ ایران نا برخلاف ہندن ءِ پین زرگزرانی گام گیج آ تا پڑو کننگک ہرافتا درور مستین اٹی اف۔

وزیراعلیٰ، اسپیکر بلوچستان اسمبلی تون ہڑز خواہی کن اُراغاتے ہنا

چمن (خ ن) وزیراعلیٰ بلوچستان میر سرفراز بگٹی چمن اٹی اسپیکر بلوچستان اسمبلی کیپٹن (ر) عبدالخالق اچکزئی نا اُراغا ہنا واونا ورنا غا مار ثناء اللہ نا کزیت آ اسپیکر بلوچستان اسمبلی و پدخاہوت تون است ہسونی وڈ کھانا درشانی ءِ کرے۔ وزیراعلیٰ میر سرفراز بگٹی ایماندار کن دعا پاتیہ کرے وبخشش، درجہ غاتا بزرگی وایصالِ ثواب کن دعا پاتیہ کرے۔ او پارے کہ ورنا انگا مارانا کزیت لمہ باوہ و پدخاہوت کن بھاز بھلو ڈکھ و ارمان اس مریک۔ او دا مشکل وغم انا ساہت اٹ اسپیکر بلوچستان اسمبلی و پدخاہوت ناڈ کھاٹی بریبر اوار ءِ۔ وزیراعلیٰ دعا کرے کہ اللہ تعالیٰ ایماندار ثناء اللہ ءِ جنت الفردوس اٹی بڑزکو ہند اس عطا کئے' اودے بشخے واسپیکر بلوچستان اسمبلی تون اوار پدخاہوت ءِ دا پورو مفروک نسخان ءِ سگ واستقامت اٹ سکنگ نا توفیق ایتے۔

صدر زرداری نا 79 می یوم آزادی آ قوم و پردیسی تے مبارکبادی

اسلام آباد (آن لائن) صدر مملکت آصف علی زرداری پاکستان نا 79 می یومِ آزادی نا وخت آ قوم و پردیسی پاکستانی تے مبارکبادی ترسا پارینے کہ آجوئی بیرہ تاریخی سرسبھی اس اف بلکن اسہ زموار ی اسے ہرادے مچ آ قوم ءِ پوروکروئی ءِ۔ پاکستان ءِ پین سوگو، رکھوک وشونہال جوڑ کروئی ءِ۔ تینا کلہو اٹی صدر مملکت قائداعظم محمد علی جناح، تحریکِ پاکستان نا راہشون وکارندہ و آجوئی کن قربانی تروک کل بندغ آتے خراجِ عقیدت پیش کرے۔ داکان بیدس وزیراعظم محمد شہباز شریف یومِ آزادی نا وخت آ قوم ءِ مبارکبادی ترسا پارے کہ حکومت تدوک آ دو نیم سال اٹی مشکل آ ریسہ غاتیان گدرینگسا سوگو زرگزران نا مسخت دوئی کرینے و داسہ ملک شوندار زرگزران نا مزل نا کنڈ آ گام کننگ اٹی ءُ بود تخوک آ ورنا چینن ہنرمند ہیومن ریسورس و کسبی چاہندار آ ک ملک انا روشنا آخبت نا ضمانت ءُ۔

مکہ دفاعی معاہدہ، سینیٹ وقومی اسمبلی نا دیوان 17 اگست آ بٹنگ انگا

اسلام آباد (آن لائن) سینیٹ وقومی اسمبلی نا دیوان آک بٹنگ انگا نو۔ وزیراعظم نا ایڈوائس آ سینیٹ نا دیوان دوشنبے 17 اگست آ بیگہ نا 4 بجہ غا وخت اس کہ قومی اسمبلی نا دیوان بیگہ نا 5 بجہ غا مریک۔ پارلیمانی حوالی نارداٹ ہڑتومِ آ ایوان تا دیوان اٹی سرکاری ایجنڈا غا شرہ کننگک وکیبی بل آک کانود سازی کن پیش کننگرہ۔ حوالی نا رداٹ حکومت مکہ اسیجائی دفاعی معاہدہ نا بابت ہم پارلیمنٹ ءِ سلاہ اٹ ہلیک و معاہدہ تون تعلقدار باندات آ تیا ایوان اٹی شرہ کننگ نا گمان ءِ۔ پارلیمانی حوالی نارداٹ سینیٹ وقومی اسمبلی نا دیوان تا ارا ہفتہ اسکان برجا سلنگ نا گمان ءِ۔

وزیر داخلہ محسن نقوی

پاکستان دہشت گردی و دنیا نا نیام اٹ دیوال اس جوڑ ءِ

اوغانستان نا ڈغار پدریسہ پاکستان اٹی دہشت گردی کن کاریم اٹ اتنگ انگ ءِ

پاکستان کانود آن چپ امیگریشن نا برخلاف بھری گام گیج کرینے، نارویجن ہم منصب تون ہیت وگپ

اسلام آباد (آن لائن) وزیر داخلہ محسن نقوی پارینے کہ اوغانستان نا ڈغار پدریسہ پاکستان اٹی دہشت گردی کن کاریم اٹ اتنگ انگ ءُ' پاکستان دنیا و دہشت گردی نا نیام اٹ دیوال جوڑ مرسا سلوک ءُ' جہانی برادری ءِ دہشت گردی نا پوروچٹفنگ کن اوار مرسا بھری گام گیج کروئی مریک۔ کانود آن چپ امیگریشن نا برخلاف زیرو ٹالرنس پالیسی تینائی کننگانے و دانا پوروچٹفنگ کن کانود ی امیگریشن ءِ شون تننگ بھاز اہم ءِ۔ دا خیال آ تا درشانی ءِ او وزارتِ داخلہ ٹی ناروے نا وزیر خارجہ ایسپن بارتھ ایڈے تون اوڑ دہی نا وخت آ کرے' اوڑ دہی ٹی پاک ناروے ہڑتومِ آ کنڈانا تعلقداری تا شون، علاقائی حالیت وتین پہ تینی استخواہی نا باندات آ جم گپ وتران کننگا۔ اوڑ دہی ٹی دہشت گردی تو' کانود آن چپ امیگریشن نا تو نگ، پولیس ٹریننگ و میوچل لیگل اسسٹنس تون اوار چندی بشخ آ تیٹی کمکاری ءِ پین ودفنگ آ امنائی مس۔ اوغانستان نا حالیت و ہموڑے ساڑی کا لعدم تنظیم آ تا سرجز آ تا بابت ہم گپ وتران مس۔ محسن نقوی پارے کہ پاکستان کانود آن چپ امیگریشن نا برخلاف بھری گام گیج کرینے، ہرافتا سوب آن یورپ اٹی کانود آن چپ امیگریشن اٹی 47 درسد کمتی لسنے۔ وزیر داخلہ ناروے نا وزیر خارجہ نا دورہ پاکستان ءِ ہڑتومِ آ ملک آتا تین پہ تینی تعلقداری تے پین مونی دنگ اٹی اہم ءِ مزل نا نشان اس گوندا۔ ناروے نا وزیر خارجہ امریکہ ایران چک وتاڑ اٹ کمتی اتنگ کن پاکستان نا گچین ومتحرک کڑد انا ستاءِ کرے۔ او ناروے ٹی پاکستانی کمیونٹی نا متحرک کڑ دانا ہم ستاءِ کرسا پارے کہ پاکستانی کمیونٹی سیاست، جانجوڑی و ایلو چندی بشخ آ تیٹی اہم کڑد ادا کننگ اٹی ءِ۔ اوڑ دہی ٹی ہڑتومِ آ کنڈ آن پاک ناروے تعلقداری تے پین سوگو کننگ نا عزم انا دوارگی کننگا۔

.....کوئٹہ' چیف جسٹس بلوچستان ہائی کورٹ جسٹس محمد کامران ملاخیل یوم آزادی نا وخت آ چنا تے ٹیکی تننگ اٹی ءِ

مستونگ: وزیر داخلہ بلوچستان نا اسکواڈ آ سم کاری، 3 کارندہ ٹھپی

کوئٹہ (آن لائن) مستونگ اٹی بلوچستان نا وزیر داخلہ میر ضیاء اللہ لانگو نا سیکورٹی اسکواڈ آ سلہہ بند بندغ آک سم کاری کریر، ولے وزیر داخلہ جلہو اٹی بچا۔ حوالی نارداٹ میر ضیاء اللہ لانگو قلات آن کوئٹہ غا بسکہ کہ مستونگ نا علاقہ ٹی اونا سیکورٹی اسکواڈ را سکارٹ آ سلہہ بند بندغ آک سم کاری کریر، ہراکان پد سیکورٹی کارندہ وجلہو کروک آ تا نیام اٹ سم کاری مس۔ ہڑتومِ آ کنڈ آن سم کاری ٹی اے ٹی ایف نا 3 کارندہ نصر اللہ، سمیع اللہ و زکریا ٹھپی مسر۔ کل ٹھپی تے نواب غوث بخش ہسپتال مستونگ اٹی بنائی طبی کمک فراوان کننگ آن پد مستی درمان کن کوئٹہ غا گدریفنگا۔

سپریم کورٹ: چیف جسٹس یحییٰ آفریدی بیرک چست کرے

اسلام آباد (آن لائن) سپریم کورٹ اٹی یومِ آزادی نا وخت آ شرفدار ءِ بیرک چست کننگ نا دود اسے نا بست و بند کننگا۔ دود اٹ چیف جسٹس آف پاکستان جسٹس یحییٰ آفریدی سپریم کورٹ نا دنگ اٹی قومی بیرک چست کرے۔ دا وخت آ چیف جسٹس سپریم کورٹ نا اسٹاف و خصوصی وڑاٹ ہٹنگوک آ چنا تعون اوار یومِ آزادی نا جشن اڈ تننگا۔ بیرک چست کننگ آن پد بشخ ہلوک آک قومی بیرک ءِ سلامی پیش کریر و پاکستان نا شونداری و شونہالی کن دعا کننگا۔ ترجمان سپریم کورٹ نارداٹ دود انا خیر اٹ اسٹاف و چناتے ناشتہ ہم کرفنگا۔ یومِ آزادی نا دا دود اٹ سپریم کورٹ نا جج، وکیل وکارندہ غاتا بھلوچ اس ساڑی ئس۔

صدر ولادیمیر پیوٹن

روس و پاکستان نا تعلقدار یک سرسبھی اٹ شون ہلنگ اٹی ءُ

الس نا تین پہ تینی فائدہ کن شریداری نا کل بشخ آتے پین سوگو کینہ، یومِ آزادی پاکستان آ کلہو

پاکستانی قوم ءِ عظیم جوڑ متنگ نا سرسبھیک مبارک مریر، ایرانی صدر نا پاکستان نا یوم آزادی نا دے آ کلہو

اسلام آباد (آن لائن) روس انا صدر ولادیمیر پیوٹن پاکستان نا یومِ آزادی نا وخت آ صدر مملکت آصف علی زرداری و وزیراعظم محمد شہباز شریف نا پن کلہو تیٹی پاکستانی سرکڑدہ والس ءِ مبارکبادی تسنے۔ روسی صدر پاکستانی الس کن امن، شونہالی و نیک استخواہی تا درشانی ءِ کرسا پارے کہ روس و پاکستان نا تعلقدار یک سرسبھی اٹ شون ہلنگ اٹی ءہ۔ ولادیمیر پیوٹن پارے کہ ہڑتومِ آ ملک آک سیاسی، واپاری' زرگزرانی، انسانی ہمدردی و ایلو بشخ آ تیٹی بھرم تروک کمکاری ءِ برجا تخانو وخت اس کہ اہم علاقائی و جہانی باندات آ ہم تین پہ تینی کمکاری برجا ءِ۔ روسی صدر دا پت انا درشانی ءِ کرے کہ روس و پاکستان تینا الس نا فائدہ ٹی ہڑتومِ آ کنڈ انا شریداری نا کل بشخ آتے پین سوگو کیرہ۔ داکان بیدس ایران نا صدر مسعود پزشکیان پاکستان نا یومِ آزادی نا وخت آ تینا کلہو اٹی پارے کہ ایران و پاکستان نا اسیجائی فائدہ غاک مہالو آن بھاز زیات گنڈوک ءہ۔ تینا بیان اٹی ایرانی صدر پارے کہ پاکستان نا عظیم آ قوم انا سرسبھی تے خراجِ عقیدت پیش کننگ کن یومِ آزادی اسہ نہادی ءہ وارخواہی اسے، پاکستان نا یومِ آزادی ایران پاکستان مداگی و اسٹریٹجک تعلقداری تے پین کڑمب و زیات کننگ نا پوسکن ءہ وڑ اسے۔ ایرانی صدر پارے کہ ایران پاکستان تون تعلقداری تے پین سوگو کننگ نا عزم آ سلوک ءِ۔ تین پہ تینی پت وشرف وساڑی لائخی تیان فائدہ ہرفسا ہڑتومِ آ کنڈ انا تعلقداری تے سوگو کننگ کن پین بھری گام گیج کننگ اٹی تیارءِ۔

ہڑدے تلار
talarpub@gmail.com
ایڈیٹر و پبلشر عبدالحفیظ الکریم پرنٹنگ پریس پٹیل باغ کوئٹہ غان شینک کرسا بیورو آفس 302 تھرڈ فلور یونیورسل کمپلیکس فیز 1 جناح روڈ کوئٹہ غان تالان کرے

15 اگست 2026ء

براہوئی بولی نا بدل مروک آہاٹی

براہوئی بولی نا گرائمرِ کل آن زیات شارتیٹی وخوانندہ پانگوک وبِدر بولی تعون تعلقدار آتیان نسخان رسینگ انگ ءِ۔ دا ہیت شاری زند اٹ پیدوار خننگک، کہ پین بولی سے ہیل کروک تینٹ براہوئی پاروک اس ہم اونا ہاٹی ءِ رزاک آن خراب کننگ نا دا خاطر آن کوشت ءِ کیک، کہ اودے خوانندہ پانگے۔ یا پین مف اونا بابت دا قیاس کننگے کہ اونا تو تابش خوانندہ یا شون ہلوک بندغ آ تون ءِ۔ انتئے کہ دا راست ءُ ہیت اسے کہ 'بولی' سے نا تلفظ و ہاٹی و گرائمرِ جوان وَڑ اٹ سر پند مروک و اودے 'ادا' کروک 'خلقی' ءُ بندغ اس متنگ کیک۔ وشارتیان چَپ خلق آک بولی نا 'رکھوک ہند' تلنگر ہ۔ بلوچستان نا گیشتری علاقہ غاک خلقی ءُ، ہندا سوب ءِ کہ براہوئی بولی نا گرائمر خلق آ تیٹی رکھوک ءِ۔ ولے دا پک ءُ ہیت اسے کہ زندی آ سراتیک کرار کرار آ ہرا علاقہ ٹی سر منگ ءُ، و 'ٹھفلیٹ ہولڈر' خوانندہ غا تا کچ وڈّ سا ہنگ ءِ، تو ہندا تپہ نا کُنڈ آن بولی ءِ نسخان رسینگ نا بناء ہم مسنے۔ (دانا پاش انگا شاہد یک مستونگ و نوشکے کون آ شارتیٹی رسینگ کیرہ، کہ اوڑے 'براہوئی بولی نا گرائمر' زہمی منگ نا بناءِ کرینے، و بھاز آ جا گہ غا تیا ننے اوفتا ستر ولوز آ تیٹی بے ڈولی نظر بریک۔) نن خننہ کہ دا تپہ 'پر کننگ ءِ' نا جا گہ غا 'پر منگ ءِ' پائک، و 'برف بٹنگ' نا جا گہ غا 'برفباری منگ' پائک۔ دا کان بیدس براہوئی بولی نا اسٹ انگا، پک انگا چیدہ 'لٹ' انا توار ہم ہندا تپہ نا گمرنا گواچی خننگک۔ ودا لوز ءِ 'خوانندہ پانگوک' آک بدر آ تیا نبار 'ل وٹ' انا اواری اٹ پارہ۔ ہَد دادے کہ براہوئی بولی ٹی شینک مروک اسہ 'جریدہ' سے ٹی ہم دا تلفظ ءِ 'لٹ' نوشتہ کننگا سس۔ ہندن کتابت نا دور انا ایسری، وکمپیوٹر نا دور انا بناء غان پدُن تو کتاب آ تا شینکاری نا چر جوئی ترند مسنے، ولے ہنداڑے 'لٹ' انا بابت اسہ ویل اس ودی مسنے، و گیشتری کتاب آ تے ٹی دا 'حرف' گارّ ءِ۔ ودا حرف آن جوڑ مروک لوز آک بیرہ 'ل' انا تلفظ اٹ نوشتہ کننگا نو۔ وخت اس کہ بھاز جا گہ داڑ کن '.....*.....' آن کاریم ہلنگا نے، ہرا دانا دروشم ءِ بگوڑ کرینے۔ براہوئی بولی نا 'نوشت' آ تیان لس بندغ وسیاسی تپہ غا تا بے چکاری آن پد داسہ دا بولی 'نوشتوک' آ تا ہم بے چکاری نا گواچی خننگک۔ نوشتوک آ تے بیرہ تینا کتاب آ تا شینکاری تون کاریم ءِ، ایلو لوز وحرف آ تا ہاٹی، ترتیب وشین تینا جا گہ غا کہ دا پک انگا و بدل انگا 'توار' ءِ ہم گوہنگ انگ ءِ۔ براہوئی بولی 'خوانندہ' غا تا بے چیٹی، بے ڈولی، لس بندغ نا بے چکاری، سیاسی تپہ نا بے کالخواہی، و داسہ نوشتوک آ تا بیدادی تے مون تروک ءِ، ولدا ہم اسہ 'خوش فہمی' اس ارے کہ ننا بولی رکھوک ءِ۔ راست انگا ہیت تو دادے کہ ہرا تپہ دادے رکھوک تنگ، ہموہم دوی نا کیرغ آن دانا 'بے رکھی' نا ہیت آ تے کیک۔ ولے بیرہ دا خاطر آن دادے 'رکھوک' پانگ آ زور شاغنگک، کہ نوا دا بابت کاریم نا گرج مروءِ۔ انتئے کہ ہرا فتا واک اٹ تینا کتاب اٹ بیرہ اسہ 'حرف' اسے آمسہ ٹِک خلنگ مف، اوفک بولی سے نارکھ انا بابت پک کروک آ 'کسر' نا سختی سوری تے تینا کو پہ غا تیا ہر فنگ کن امر تیار منگ کرور؟

اسہ پنہ

افضل مراد

او کوٹھی ٹی پتر ینگ انگ تون باوہ نا چکار آن بے پرواہ ہیت ءِ شروع کرے:

''نا دا ہڑدے نا رکھ و پابندی تا انت فائدہ؟''

مار: بابا! پلیز داوَڑ پاپہ

باوہ: کنا لہجہ وڑ پک نے یا سلاہ؟

مار: منتگ کیک..... ہڑتوم آک

باوہ: ننا باوہ تو ننے مچ ولغت اٹ پہہ کریکہ۔

مار: تو دا سزا تروک آ رشتہ ٹی انت سر سہی رسینگا؟ نی انت اس مسس؟

باوہ: ای ای..... کہ ارے.....

مار: جی نی کہ ارے انت اس کہ جوڑ منتگ خواہسہ ہمون مس..... پیرہ نے ڈاکٹر اس جوڑ کننگ خواہسکہ، ونی جوڑ منتگ کتو لیس۔ ہَو دہ گریڈ اسکان مشکل اسیٹ رسینگ تون ریٹائر مسس۔

باوہ: ننا زمانہ ٹی داخس چرت خلتو سہ، ننے تینا رزق روزی وشرف نا چُرت ءِ خلوئی تما کہ۔ و بس نن بندغ آ تا مون آ شرفمندی وعزت نا زند اس خواہسنہ۔

مار: گڑا کنا 'فن' نا کاٹم ءِ خلقت نا مون آ بڑزا کپک، نے شرف تفک؟

باوہ: 'فن' پوسکن ءِ بکواس اسے، کنے تو دا لوز آن خار بریک۔ اگہ نے گڑ اس مروئی ءِ تو سہی ءِ، اگہ دا لوڑی اس منتگ نا پیشانی آ نوشتہ ءِ تو اینو آن کنا اُرا غان پیش تم۔ .....!!

(7-4-1978)

(پنی آ ادا کار تینا ڈائری نا اسہ پنہ اسے خوانک وغلغلو مریک)

ٹکری نا وتاخ

..... سید محبوب شاہ

انسان ءِ اللہ پاک اگہ سوچ وفکر تسنے، تو انسان نا تھٹی ہروڑ انا جوانی و گند ہیک اوار مریرہ۔ بے عیب اللہ نا ذات ءِ ہرا بندغ اٹ اگہ عیب ارے تو ہمو بندغ اٹ ضرور گڑ اس جوانیک ہم مرور۔

ٹکری بہرام اسہ ہندن ءِ خلق اسے ٹی رہینگا کہ ہراڑے کہ مسہ چار قبیلہ اوار سانگ بندنسر۔ ہندا قبیلہ غا تا بندغ آک مدام چنکا چنکا ویل آ تیا جنگ کریرہ، ٹکری بہرام اٹ اسہ جوانی اس نُسکہ۔ مدام خیر خواہی کریکہ۔ جنگ جھیڑہ غا تے مرغن متنگ کن اسُل الیتو کہ۔ اگہ سہب اتون لشکر تین پہ تین جنگ کریکہ، تو ٹکری بیگہ اسکان تینا وتاخ اٹ اوفتا خیر ءِ کریکہ۔ ہندا سوب آن ٹکری نا وتاخ اونا خلق اونا کڑ داونا قبیلہ پیشن نا خلق آ تیٹی بھاز پنی نُس۔ ٹکری بہرام اسہ بھاز پنی ءِ بندغ اس نُسکہ۔ اونا انت کہ کٹیا نُس اونا وتاخ اٹ جنگ جھیڑہ غا تا خیر خواہی نا گواچی مسکہ۔ تینا اُرا و چنا تا بارواٹ ہچ خیال کتو کہ۔ ایلو فتا تو خیر ءِ کریکہ، ولے اونا اُرائی مدام جنگ نُس۔ ہڑدے اونا و اُرائی نا تے ڈینڈ و پھسات نُس۔ ہڑدے سہب اتون اُرائی تے ٹکری ءِ پاریکہ اللہ چوخت ڈرفو ءِ دا وتاخ ءِ نا کنا چناک لنگڑ ملاس، ونا خلق انا بے نصیب آ قبیلہ غاک ہندا وتاخ اٹ سیر پڈ ءِ، جنگ پیشن کیرہ چا و چلم تا ننا تڈ اٹی ءِ۔ ٹکری پاریکہ او شوم نے انت خبر اللہ انت اٹ خوش ءِ۔

ٹکری ٹی اسہ نزوری اس نُسکہ کہ او افیم کننگکہ، اُرائی تے اودے مدام پاریکہ غریب چنا تیکن ہچ کتو لیس و ہچ کپر وس۔ اسہ جوانی اس تینا چنا تون ہم کر، مہربانی کر دافتے کن اسہ پوسکن ءِ چراغ اس ہلٹ تا کہ اوفک تینا اسکول نا کاریم تے کننگ کیر۔ چراغ تون او اراسہ پوسکن ءِ دلاس ہم ہلٹ انتئے پیشیم تو چناک اسکول آن بریرہ تو اوفک نخ ءِ دیر اس کنیر۔ ٹکری تون ہندا خہ پیسہ الوکہ او اسہ چراغ اس یا اسہ دلاس چناتے کن ہلے۔ اُرائی تے بے وس مس تینا اسہ ہیٹ اس سودا کرے شار آن اسہ گچین ءِ چراغ اس واسہ دلاس ہلک اُرا غا ایس۔ ہمودے چناک و چنا تا لمہ بھاز خوش نُسر کہ اُرائی روشنائی ہم مس و دلا غان نخ ءِ دیر ہم کنون۔ ولے ہمودے قبیلہ والاک خلق اٹ تین پہ تین ولدا جنگ کریسر۔ چراغ و دلا نا خوشی غم اٹ بدل مس۔ ہمودے ننکان ٹکری نا وتاخ اٹ جرگہ لگا ٹکری نا اُرائی اِرا خوشی نُسر اسہ پارہ غان ٹکری نا چناک بھاز خوش نُسر کہ نن اینو تینا اسکول نا کاریم تے چراغ نا روشنائی ٹی کرون، ایلو پارہ غا ٹکری بھاز خوش نُس کہ اینو نا فیصلہ ءِ چراغ نا روشنائی ٹی کروٹ۔ شام تما چنا تا لمہ چراغ ءِ لگفے، چناتے پارے بو اسکول نا تینا کاریم تے کبو۔ چناک خوش خوش اسکول نا کاریم تے شروع کریر کہ ٹکری بوسکی نا دستار اس تفیس ترہ تے جک نُس بروت آتے ول تس چنا تا نیام آن چراغ ءِ ہرفے۔ اُرائی تے ارّفے پارے خیر ءِ؟ غریب ہلہ چراغ ءِ ہرفیس؟ ٹکری پارے بے وس تہارمہ ٹی بھاز فیصلہ کرینٹ، اینو چراغ نا روشنائی ٹی قوم انا فیصلہ ءِ کیوہ۔ اُرائی تے ٹکری نا دو آن چراغ ءِ پلا پارے آ غا غریب چنا تا تعلیم لازمی ءِ، ہندا چنا تا تعلیم نا خلق نا و نا وتاخ نا گگ تہاری ءِ ختم کرو ءِ۔ نا قوم بودا مسنے، دا فک ہڑدے جنگ کیرہ۔ ٹکری نا دوٹی اسہ چوٹ ءِ چڑی اس نُسکہ، تینا اُرائی ءِ اِرا چڑی شپیفے، دو آن تے چراغ ءِ پُلا۔ پارے ہرا کا نا چناک بابو گر مسر، کنے قوم ءِ گگ تہاری آن کشوئی ءِ۔ ٹکری چراغ ءِ ایس۔ وتاخ نا نیام اٹ تنخا۔ ہڑتوم آ فریق آ تون حال حوال نا بنا ءِ کرے، ہڑتوم آ فریق آ تیٹی اسہ اِرا بندغ چسا ءِ نُسر۔ اسہ ایلو آ دو بہ خلنگ زیات مرسا ہنا کہ۔ زو و بد، وترند آن جڑا بڑا بنا کرے۔ ٹکری نا اُرائی خف ءِ تینا وتاخ نا درگہ غا تخا سس، اُرائی ءِ تے خلیس ہرفے چناتے پارے بلہ تمے نما باوہ غا کرینے تینے سڑ دار اس، بے اِرغ ہڑدے وتاخ اٹ باوہ نا تے برام ءِ، خدا کپ، ہندا چراغ ءِ قوم انا گواچی کرو ءِ۔ ولدا امر کرون؟ ہندا ہیت آ تون اوار شور و غوغا زیات مس۔ ٹکری نا اُرائی وتاخ نا درگہ نا ٹنگ آن اُرا خنا کہ ہڑتوم آ قبیلہ غا تا بندغ آ ک تینے جنگ اکن لانچا نو۔ با تا مست انگا لوک آ نبار کف گج کننگ ءِ۔ ہندن لگا کہ کہ داسہ ایسہ اسٹ ایلو نا زنچک اٹ بلیرہ۔ ٹکری بش مس جک سلیس اوفتے پہہ کننگ نُس کہ وتاخ اٹ جنگ بنا کرے، ٹکری نا اُرائی بس ہمت کرے، وتاخ اٹ پترینگا، چراغ ءِ ہرفے وتاخ آن پیش تما۔ حویلی ٹی بس۔ او پارے داسہ کسفبو اسہ ایلو ءِ۔ ٹکری تون اوار۔ حق و ناحق چراغ نا بلہ تما کہ نے آ۔ گگ تہار آ وتاخ اٹ جوان ءِ جٹ اس جنگ لگار۔ توار توار ءِ ہنگ آن پد خلق اٹی ایلو قبیلہ والاک بسر، ٹارچ و چراغ ایسر۔ بے بختی ٹی جنگ ءِ بند کریر۔ سا تما کہ ہڑتوم آ قبیلہ غاک کم خیر کروک آ ک زیات ٹھپی مسنو۔ ٹھپی تے کشار وتاخ نا کُنج آ لائٹ بٹیر۔ سا تما کہ اِرا بندغ ٹکری ءِ کننگ ءِ۔ امبل آتے پاریر، دا انت کننگ اُرے؟ دا تو ٹکری ءِ۔ ہمو وخت اسکان ٹکری ءِ جوان مُنجر کریسر۔ خیر آن پد ہر کس تینا ٹھپی تے ہرفے، درے۔ ہر کس ہر کس مس۔ ٹکری بھاز فریشان مس کہ دا انت مس۔ مہالو آن افیم نا نشہ ٹی نُس، فریشانی ٹی اسہ ٹکر اس پین کنگ اُرائی ءِ تینا پارے بے وس سَے اٹی قوم انا ہندن کُٹا نو کنے جان کنا ٹکر ٹکر ءِ۔ مچے پرواٹ باسف کن کن، جان کنا سا کے۔ ٹکری پاٹ کننگ آن پد خاچا۔ اُرائی تے چنکا دیگ ءِ دِلا نا زی آ تخا۔ دیگ انا زی آ دستر خوان ءِ مُچ کرے تخا۔ تہارمہ ٹی دِلا غا دیگ تخوک و دیگ آ دستر خوان پیڑوک تخوک نُس۔ ہندن لگا کہ نی پا اُرانا نیام اٹ اسہ دستار تفوک ءِ بندغ اس تولوک ءِ۔ ٹکری نن نیمہ غا ملاس مس، دیر کننگ کن بش مس۔ نشہ ٹی بمپورُس۔ اسہ وار نظر تے دِلا غا تما، اونا خیال اُراٹی دز اس دستار ءِ تفینے تولوک ءِ، ٹکری ہکل کرے اڑے نی دیر اُس؟ توار بتو، ٹکری ہموکان سابت ءِ خشت اس ہرفے دِلاٹی ٹوکا، دِلا ارا ٹکر مس۔ ٹکری نا اُرائی تغ آن بش مس، ہڑتوم آ دو تے بڑزا کرے ٹکری نا کاٹم اٹی خلک۔ پارے نے آ بلہ تمے، اول چراغ نا بلہ ءِ ہرفیس، چراغ تو بچا داسہ دلا نا بلہ ءِ ہرفیس۔ نے خیرات کیو لکھ مراد آ چنا تیکن۔ دا آ ہڑ اٹ چنا تیکن نخ ءِ دیر ہرا کان اتیو؟ ٹکری یا حسین اس خلک، پارے قوم انا دک آ ک زندہ نُسر؟ نی ہم ہمو ٹھپ آ تیا خلکس کنے، ولدا ٹکری زو چا ہس بھاز نشہ اُٹ چپ کرے ہنا خاچا۔

گلستان نا کِسہ (2)

پٹ وپول: عنایت ساغر

اِرغ ہلیسہ، پچ بینسہ، خدا جوان چا ہک، ایڑے نا باوہ نا، نا ایلم تا، نا بندغ آ تا، نا راج انا انت حال ءِ؟ کنے ہرف ہن، تینا باوہ غا، انت حال حقیقت ءِ تا، انت ویل ارے تا، مرک زندارے۔'' پارے ''اِلہ کنے اِلک؟'' گلستان پارے ''اونا مسخت پورومس۔ داسہ نی ہرانگ کاسہ ہن۔'' پارے ''برے اِلہ، موکل ہلیو ایان تے۔'' پارے ''بالکل، موکل نا حقدار اُس۔'' بس پارے ''ابا، کنے موکل ایت۔ ای کاوہ تینا بادشاہی آ۔'' پارے ''داخس مش تھوٹہ نے کہ تینا خن تے ٹی شاغس، گلستان نا خاطر آن، بشہ ہرف تینا بُلی ءِ، گلستان نا خاطر آن۔ ایہن پیادہ ہناسہ، اونا خاطر آن تینا بُلی ءِ سنج کر۔'' بش مس بُلی ءِ رخت کرے، گلستان ءِ بُلی آ سوار کرے۔

خلسا پرغسا نن جہہ دے جہہ، ہیت آک زُومریرہ، سال آک بُرے آ بریرہ۔ اسہ جا گہ اس بسر، کسرک مسر اِرٹ۔ اسٹ راست انا دُوآ کا ہک، ایلو کسر چَپ انا دُوآ کا ہک۔ گلستان سوار ءِ بُلی نا راستیکو دُوانا کسر آ۔ دا بُلی نا مون ءِ ہڑسا چپیکو دُوانا کسر آ شاغا۔

گلستان توار کرے ''بادشاہ!'' پارے ''جی؟'' پارے ''بُلی دانا ءِ گڑاسے۔ ہڑسا س تے انتئے؟'' بادشاہ پارے ''دا راستیکو دُوانا کسر کا ہک باوہ نا بادشاہی آ۔ ای باوہ نا شار آ خلق و بادشاہی آ اسُل ہنپرہ۔؟'' پارے ''انتئے؟'' پارے ''بس ای ہنپرہ۔'' پارے ''اِلے بُلی ءِ کا ہے، انسان آ ویل سختی سوری ارے۔'' پارے ''نئے الپیرہ تے۔'' گلستان پارے ''کپہ جوان اف اکن نا۔ اِلے ساہدار ءِ کا ہے۔'' پارے ''باوہ نا شار اکن اسُل ہنپرہ۔'' گلستان زالبول اسے، کے امر، ہیت ءِ تے منپک۔ بس راہی روان مسر۔ دا اٹ دے کن پیش تمانو، تھام پنی ءِ خنتو۔ پین اوفتون ہچ ءِ گڑاس اف کہ تھام انت آن کنیرہ۔ بسر بسر بادشاہی ءِ شار اسے۔ گلستان پارے ''بادشاہ!'' پارے ''جی؟'' پارے ''داخہ وخت ءِ ننے پیشن مسنن۔ نن لنگڑی آن است دیر کرین۔ بُلی نا ہم کہیک۔ نن ہم کہینہ۔ داسہ ہمو رومال آ تے ای موغاٹہ۔ باوہ دریکہ بہا کریکہ تا، کنا اونا پورو سال انا خڑچ نُس۔ ہمو رومال آ تیان کنا جیب اٹ ارے۔ داسہ بُلی نا خارنہ ءِ خلٹ۔ ای تو لوہ بُلی نازی آ۔ نی ہن شار آ، دا رومال ءِ در سودا کر۔ کا ہک پنچ پنجا سے آ۔ دے تے قرآن۔ بُلی کن کدیم اس ہلٹ، نن کن تھام اس اتہ۔ نن است دیر مرینہ۔'' بادشاہ پارے ''ہا سہی ءِ۔'' دا ہرفے ہندا کان رومال ءِ، بُلی نا خارنہ ءِ خلک، گلستان بُلی نا سند آ زُنڈا۔ بادشاہ ہنا قدرت ءِ خدا نا، بخال نا دکان اٹی بادشاہ نا وزیر تو لوک ءِ۔ دا پارے ''السلام علیکم۔'' پارے ''وعلیکم سلام'' پارے ''کن تون رومال اسے، دادے سودا کیوہ۔'' بخال چا ہس تے، رومال اسے نہادی ءِ۔ پارے ''انت اسے؟'' پارے ''سیٹھ، کن تون رومال اسے، بہا کیوہ تے۔'' بخال ہُرا دا رومال ءِ پنچ پنجا غا ضرور ایتک۔ بادشاہ نا وزیر ہنداڑے تو سنے، پدا کا ہک۔ بادشاہ ءِ سہی کیک۔ دا بخال اینو بادشاہی ءِ رومال اس بلکنے۔ بادشاہ کنے آن رومال ءِ پلک۔ کنا دولت زیان مریک۔ پارے ''سائیں، دا رومال نا کنے ہلنگ نا موکل اف۔ دادے بادشاہ غا دین۔'' پارے ''سہی ءِ۔'' بخال دکان ءِ بند کرے۔ وزیر پیشن مس، ہنا، بادشاہ نا کچاری ءِ تو سنے۔ وزیر پارے ''السلام علیکم'' بادشاہ پارے ''وعلیکم السلام'' رومال دانا دوٹی نُس، پارے ''انت اسے؟'' پارے ''سائیں! دا رومال ءِ بہا کیوہ۔'' بادشاہ ہُرا دا رومال بادشاہی ءِ گڑاسے۔ نہادی ءِ گڑاسے۔ پارے ''دا رومال ءِ دیر موغک۔ پارے ''سائیں کنا زئیفہ۔'' پارے ''ہرادے؟'' پارے ''ایڑے بُلی آ تو لوک ءِ۔'' چیٹ تس، رومال ءِ دُو آن تے پلا۔ پارے ''شاباس اڑے، دادے دبو کوٹھی سے ٹی کلف کبو۔'' بسر ہلکر تے، یار آ ک، دریر پنجہ بونڈا کریر کوٹھی سے ٹی کلف کریر تے۔ پارے ''ہنو زئیفہ ءِ تے اتبو۔'' بادشاہ نا وزیر وکیل بسر مائی ءِ ہُرار، مائی چا ہس بیڈی تے کٹھے۔ پارے ''بفیرے۔ بے غیرت آ ک کنا پارہ غا بفیرے۔'' ہنار ایڑے بادشاہ ءِ پاریر ننے بد رد کیک، کرینگ اینتک۔'' بادشاہ پارے ''ہنو دوٹی تے ہلبو، او کرینگ اینتک، ہرا نواب نا مسٹر ءِ۔'' اخیر دا ہم یلہ مسر، ہنار ایڑے گلستان پارے ''کنا بُلی ءِ کوتل کبو۔ ای تینٹ بریوہ۔'' بُلی ءِ کوتل کریر، دریر، بادشاہ داعی ءِ پارے، درلکف تے ستماڑ نا زی آ۔'' داعی درے تے، ست ماڑ آ لگفے تے۔ بادشاہ پارے ''کشبو اے بابا ءِ، کوٹھی نا۔'' بابا ءِ ملار، دا بابا گنوک دیوانہ مسنے۔ خنار تے مارمد کریر تے تینا بیش، سوار مسر ایا تے۔ پیری تسرہ تے۔

بادشاہ دے بیگہ کرے، کچاری ءِ پرغا۔ بس ستماڑ آ لگسا ہنا سر مس۔ ستماڑ ہندن ءِ تجلاس اس اینتک، دے انا روشنائی ءِ۔ دا خنا بادشاہ ءِ، بادشاہ اودے خنا۔ بادشاہ درگہ نا باغ بس۔ پارے ''بفیس کنا کنڈ آ۔'' خنجر ءِ کرے دوٹی، پارے ''بفیس بسس ای تینے دا خنجر ءِ خلیوہ، دا دریچہ غان تینے ایپار بٹوہ۔'' بادشاہ ہم سلیس۔ پارے ''مستی ہناٹ، خنجر ءِ خلیک تینے یا بٹک تینے، کنے آن کا ہک۔'' بادشاہ ایڑ سکان بس داڑے، وزیر ءِ تینا پارے، وکیل ءِ تینا پارے، دن ءِ بندغ اسے، دن ءِ گڑاسے۔'' پاریر تے ''بادشاہ نن نا مے مسونن، اِلے تے ستماڑ آن ہرانگ کا ہک، بال کیک۔ اینو مرے نا ءِ، پگہ مرے نا ءِ۔ دا اسہ دے مس، اِرادے مس۔ خنپک تھام ءِ، داسہ دریچہ غان کوکڑو کرے، اڑیسک، اَرغ ستماڑ نا کیرغ آن خاچانے۔ دا ہندا کان خل اس خسا ٹپارہ کرے، ہُرا ابڑزا۔ گلستان پارے ''امر پاریٹہ، اِلے ساہدار ءِ کا ہے، ہُر وادادے حالت نا امر مس۔'' دا اُرا دا نیمہ آسمان ءِ نئے ای ہنگ کیوہ، نئے او ہنگ کیک۔ پارے ''پاریٹ تے اِلے بُلی ءِ کا ہے، دا دے تمک، مارکوک کرینو تے بیش تینا۔ شام انا بریک ستماڑ نا کیرغ آن خاچک۔''

گلستان پارے ''داعی!'' داعی پارے ''جی؟'' پارے ''ہن بادشاہ ءِ پا، کس کس انا قیدی مریک، دال یا بیدیر اس بارن ءِ اِرغ اس ایترہ تے۔ ای نا ہچ ءِ خطا اس کتوٹ، نئے نا دُزی اس کرینٹ۔ نئے نا کانڑ اس خلکٹ، کنے ہندن ءِ گڑاس ایت، ای تین کن کیو کنیو۔'' داعی نا تسّارہ نُس، بس زُوزُو بادشاہ ءِ پارے ''اینو گلستان ہیت کرینے، مبارک مرے نے۔'' بادشاہ کشا کلیت آ تے خزانہ نا خسا، داعی ءِ پارے ''در ہرف، اخس کہ ہرفنگ کیس۔'' داعی تینا گدانا پلّو آ ہرفے دا گند تے کا ہک، ایلو بریک۔ گلستان داعی ءِ پارے ''دادا گڑا تے ہلٹ اتہ۔'' داعی ہنا دا بٹے پوڑ اس، اے ہُرا زی آ، پارے ''ہلٹ دافتے، ہن ہندن ءِ ہچ اس اتہ، اسہ نن اٹی سال انا پند ءِ خلے، اودے جوان سینگار کر، اتہ۔ داستماڑ نا کیرغ آن سلس۔ ہچ انا کوچ اٹی تماٹ، نا اُٹ۔ اگہ ڈغار آ تماٹ، نی آسرات اِلے ہن۔'' دا ہرفے ہنا ماری اس ہلک، ہمون سینگار ہمون زیبا ہمون تیز خنس تے خن اٹی سرک۔

اِلے دادے، ہفت دُز ءِ بادشاہ نا خزانہ نا کاٹ ءِ خلنگ کن ہنگ اٹی ءِ۔ اسٹ تاجت اسے، ہمودے پارہ ''او ہچ ءِ چا ہک، ہچ تو رینے۔ ہندا خنا مار ءِ، سنگت آ تے تینا پارے ''نم ہنو، ای ہندا مار انا ہچ ءِ دزوہ۔'' سنگت آ ک پاریر، اڑے شوم، کان بادشاہ نا خزانہ ءِ کاٹ خلینہ۔'' پارے ''ای دا مار ءِ خنانٹ، دا مہاری ءِ امر الوہ۔ دا رنگ انا زیبا غا مہاری ءِ۔'' دا ہنداڑے دیوال نا ماس آ تینے جو کہ کرے، تغ اٹی ہنا۔ جت ہنداڑے مدان مدان آ دُوآن تے چیٹ ءِ کشا، مہاری ءِ مدان مدان آ ہش کرے، سوار مس ہچ آ۔ بش کننگ آ گودی تینے ست ماڑ آن خسا، سدھا تما ہچ انا کوچ اٹی۔ مار ءِ خبر تمنو، او ہنا۔ خلسا پرغسا ہنار ہنار، داسہ مائی مون آن تینا برخہ ءِ ہرفے، پارے ''امر پاریٹ نے اِلے بُلی ءِ کانہ، انت حال نا مسنے؟'' جت دُن ہُرا، مہاری ءِ اِلے، مہاری ٹی انت پری زادی اس اللہ کنے تسنے۔ گلستان ہُرا دا اَرغ؟ است اٹی دعا خاہس، اے اللہ کنے اے ظالم آن بچفیس، داسہ دا ظالم آن بچفس۔ جت مہاری ءِ یلہ کرے، مہاری ہم خوف زدہ ءِ، مزل اس خلک، ہنا۔ جت پارے ''ہش ہش، تورس تینے۔ ہش ہش تورس تینے۔'' اسٹ اس پارے ''اڑے گنوک، انت تورے تینے۔''

گلستان ہچ آ سوارئس ہنا کہ، جنگل اٹی اسہ درخت اسے ٹی تورے تینے، درخت آن ٹیک تر سا دڑ نگا۔ بوتار تغ آن سا کرے، ہُرا کہ نئے زئیفہ ءِ، نئے مہاری ءِ۔ ہرفے ہچ انا رند ءِ ہنگ اٹی ءِ۔ ایکان جت ہرفے پدی تینا رند ء، ہنگ اٹی ءِ۔ بسر بسر کسر اٹ جت و بوتار تینے خنار۔

''السلام علیکم''

''وعلیکم السلام''

بوتار پارے ''انت اسے؟'' جت پارے ''دُن مہاری اس دُزاٹ، دن ءِ پری زادی اس سوارئس۔ دن زیبائس۔'' بوتار ہُرا کہ پاریٹ تے کہ کنا زئیفہ ءِ، دا جت اسے خلپ کسفپ کنے۔ جت پارے ''دن رند ءِ تے ہرفینٹ۔'' پارے ای نے تون بریوہ۔ پارے ''بریسہ بر، بندغ رسینگپک نے۔'' پارے ''ای بریوہ، خنوہ تے کہ اخس زیبا ءِ۔'' جت پارے ''بریسہ برکان۔''

دا مسر ارٹ، ہندا رند ءِ ہرفسا بریرہ۔ بادشاہ نا ہفت مار ءِ، جنگل اٹ شکار کیرہ۔ گلستان ہنداڑے درخت اسے نا کیرغ آن تو سنے۔ مون آن تینا برخہ ءِ ہرفے، جنگل تجلا کرے۔ اے ایکان تینا بُلی ءِ ہکلک، دا تینا بُلی ءِ، دا پارے کنا ءِ، اے پارے، کنا ءِ۔ دا ایدے دھکہ اینتک، اے دادے۔ بسر ہر ہفت تا سر مسر، گلستان آ۔ (برجاءِ)

اسلام اٹ اولی الامرانا تابعداری

ذوالفقارراجہ

دادے تیٹی فتنہ خروج نا بابت اٹ علمی و سیاسی حلقہ غا تیٹی اسہ تفصیلی ءہیت وگپ اس برجاء۔ کنا خیال اٹ اسلام اسہ ہندنو دین اسے ہرا بیرہ عبادت آتیا و ہنداسہ بندغ نا اصلاح اسکان محدوداف، بلکہ دا اجتماعی زندا کن ہم صاف ءاصول فراوان کیک۔ دا اصول آتیٹی امن، عدل، قانون نا پاسداری، مشاورت، انسانی جان نا رکھ و معاشرتی سوگوی بنداوی اہمیت تخزہ۔ ہنداسوب ءِ کہ قرآن کریم و سنتِ نبویؐ ٹی مسلمانتے اجتماعی نظم ءِ برقرار تخنگ، جھیڑہ غاتے پُرامن وڑاٹ ایسر کننگ وفتنہ وفساد آن بچنگ نا پنت تسنے۔ ہندا تناظر اٹ "خروج" یعنی ساڑی آریاستی اقتدار نا خلاف سلہہ بند بغاوت نا جھیڑہ اسلامی فقہ ٹی صدیوں آن ہیت وگپ نا سرحال مسنے۔ کلاسیکی فقہی روایت اٹ دا سرحال آ تفصیلی بحث ساڑی ءِ، ہراٹی گیشتر اہل علم آک دا ہیت آ زور شاغانو کہ ہندنو گام ہر فنگ آن بچنگے ہرا معاشرہ ٹی خانہ جنگی، خونریزی وتباہی ناسوب مریر۔

قرآن کریم نا فرمان ءِ: "اے ایمان والو! اللہ نا تابعداری ءِ کنبو اور رسولؐ نا تابعداری ءِ کنبو اور ہرا پین ہندن مریرے ہرا نمے ٹی صاحبِ امر (حکمران) مریر، ولدا اگر نمے ٹی کسے ہیت اسے آ اختلاف مرے تو اودے اللہ و رسولؐ نا پارہ غا بریک (یعنی قرآن و سنت اٹ ہورے)، اگر نم اللہ و آخرت نا دے آ ایمان تخزے" (النساء: 59)۔ مفسرین آک دا آیت نا تشریح کرسا نوشتہ کرینو کہ اسلامی معاشرہ ٹی نظم وضبط و اجتماعی سوگوی کن جائز ریاستی اقتدار نا تابعداری المی ءِ۔ البتہ دا تابعداری مدام اللہ و اونا رسولؐ نا تعلیمات نا ماتحت مریک۔ ہندا آیت جھیڑہ نا ایسر ناوڑ ءِ ہم پائک کہ فیصلہ غاک جوش، زور یا بدامنی نا بنداو آ اف بلکہ شریعت، عدل وقانون نا روشنائی ٹی مریر۔

قرآن مجید اٹ باز آ ہندآ تیا فساد آن بچنگ نا پنت تسنے۔ اللہ تعالیٰ فرمائک "مڈی (زمین) آ فساد شاغیو، بے شک اللہ فساد کروک آ تیا مہر کپک"۔ ہندن فرما نا "فتنہ قتل آن ہم زیات بھلو وبال اسے"۔ مفسرین نا نزدیک دا آیت آ تا بنداوی مسخت دادے کہ ہندنو چاگڑ داس ودی کننگ الیپو ہراٹی معاشرہ نا امن، جان، مال واجتماعی نظام خطرہ ٹی تے۔

احادیثِ نبویؐ ٹی ہم امت نا اتحاد و نظمِ اجتماعی نارکھ آ خاص زور شاغنگا نے۔ صحیح بخاری ٹی روایت ءِ کہ رسول اللہؐ فرما نا: "ہرا بندغ جماعت آن اسہ بالشت ہم جتا مس و ہندا حالیت اٹ کسک، او جاہلیت نا مرگ کسک"۔ عالم دین آک دا حدیث نا تشریح کرسا پانو کہ مسلمانتے ہندنو ہرگام آن بچنگ المی ءِ ہرا امت نا سیوتی ءِ ختم کے واجتماعی وحدت ءِ نسخان رسیفے۔

اسلامی فقہ ٹی خروج نا جھیڑہ آ چار آ پنی آ فقہی مکاتب و بھلا محدثین وفقہاء غاک تفصیلی بحث کرینو۔ اگرچہ گنوک آ فقہی ہیت آتیٹی پرک ساڑی ءِ، ولے اکثریت دا ہیت آ زور شاغانو کہ سلہہ بند بغاوت ہندا وخت اختیار کننگپ ہرا وخت دا گمان مرے کہ داڑان معاشرہ ءِ زیات نسخان رسینگ نا ڈر مرے۔ فقہِ اسلامی نا اسہ پنی ءاصول اسے کہ "بھلا فساد آن بچنگ کن چنکا نسخان ءِ برداشت کننگک"۔ ہندا اصول نا بنداو آ باز آ عالم آک اجتماعی امن ءِ بھاز اہمیت تسنو۔

شیخ الاسلام ابن تیمیہ نا پن دا بحث اٹ کل آن زیات ہلنگک۔ افسوس نا ہیت دا دے کہ اونا باز آ ہیت آ تیا سیاق وسباق آن پیشن پیش کننگک۔ اونا باز آ کتاب آتیٹی دا ہیت صاف ملیک کہ او معاشرتی انتشار و خانہ جنگی ءِ امت کن بازنسخان دہ گوندانے۔ امام نووی، ہرا حدیث وفقہ نا بھلو شارح اسے، او ہم مسلم نا شرح ٹی نوشتہ کرے کہ ہرا وخت سلہہ بند بغاوت آن خونریزی و بھلو فساد اس ودی متنگ نا خطرہ مرے تو ہندنو گام آ تیٹی بچنگ المی ءِ۔ ہندن امام غزالی ہم تینا کتاب آ تیٹی صاف کرے کہ شریعت نا بنداوی مسخت آ تیٹی جان، مال، دین، عقل ونسل نارکھ شامل ءِ اور ہرا وگام ہرا دا مسخت آ تیا بھلو نسخان رسیفے، اوڑان بچنگ المی ءِ۔ اسلامی تاریخ ہم پائک کہ عالم دین آک مدام حکمرانتے عدل، دیانت، السی خدمت و اللہ نا مون اٹ جواب دہی نا پنت تسنو۔

قرآن ہر حال اٹ عدل نا حکم تریک۔ جدید ریاست آ تیٹی آئین، پارلیمنٹ، عدالت، آزاد صحافت، پُرامن برام، السی نمائندگی وقانونی وڑاٹ جھیڑہ غاتے ایسر کننگ نا کسر آک ساڑی ءِ۔ باز آ محققین دا ہیت آ زور شاغانو کہ ہراڑے قانونی و آئینی کسر آک ساڑی مریر، ہموڑے اصلاح کن ہندا کسر آ تیا ہنگ گچین و شریعت نا مسخت آ تیا برابری کیک۔ اختلافِ رائے جمہوری معاشرہ غاتا فطری نسخ اسے، ولے اختلاف ءِ بدامنی ٹی بدل کننگ معاشرہ کن نسخان دہ مریک۔

اینو نا دنیاٹی دہشت گردی، انتہا پسندی و سلہہ بند بدامنی مسلمان و غیر مسلم کل دا ہیت راست ءِ کہ ہرا تم دنیاٹی بنی نوع انسان نا تخلیق مس تو دے پہ دے نا تینا گرج واری تے پورو کننگ کن اوفک مختلف وڑ وڈول اٹ کاریم ہلکنو۔ انسانی زندا ٹی اوفتے ہر وڑ نا معاشی، مذہبی، سماجی سوچ وفکر آ تون ہم مون تننگ نا گرج مسنے۔

مذہبی، معاشی، سماجی مسئلہ غاک ہم انسان نا زندا ٹی بھاز متنکو گڑا ءِ۔ داکل گڑاتے مونا تخنگ ایلو اوفتون مون تننگ ہم ہر بندغ نا کاریم متنے۔

انسانیت نا تخلیق ہرا تم آن دا دنیا نا زی آ مسنے تو نن پانگ کینہ کہ زالم مزلوم ہَق و باطل نا ہم وجود مسنے ولے اللہ تعالیٰ ہر فرعون نا مون آ موسیٰ کو نو بندغ ہم ایسنے۔

پیغمبر ورسول علیہم السلام آ تا دو راٹی مذہبی تبلیغ، مذہبی رجحان ہمو وخت نا بندغ آ تے تننگ مسنے ولے ہر سختی ہم ہندا دوران اوفتا مون آن مرسہ بسنے۔

اگہ نن ایلو پیغمبر اور سول آ تا دور آن گڈ آخری خدانا نا نبیؐ جناب سیدنا محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم نا دور ءِ ہُرن تو داڑے ہم نئے ہَق و باطل نا واضح ءِ پیغام اس نظر بریک ابوجہل وابولہب آ مبارانگا باطل آ طاقت آک ہرا فک نا مذہب اسلام نا خلاف بھلو طاقت اس تخارہ ولے دا باطل قوت آ تا مون آن خدانا پارہ غان اونا آخری نبی حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم نا ہتنگ اینو اسکان پورو دنیاٹی اسلام نا کاٹم ءِ بڑز کرے۔ ہندن نن داڑے مکتبہ درخانی نا جاچ ءِ بلینہ۔

ہرا تم انگریز آک 13 نومبر 1839ء خان محراب خان ءِ شہید کیرہ ایلو ریاست قلات نا زی آ سر پرستی دوئی کیرہ تو مکمل سر پرستی آن گڈ ریاست اٹی مختلف وڑ نا مشینری تا ذریعہ اٹ نا مخلوق ءِ لالچ اٹی اتنگ نا ہم کوشت کرینو انتئے کہ خان محراب خان شہید خدمت سر ترسا کرے۔ براہوئی پروگرام آ تا گچینی کن بھاز کاریم ہم کرے۔

غلام نبی راہی اسہ ڈرامہ نگار اسے نا حیثیت اٹ براہوئی ڈرامہ غاتے اسہ جوان ء دروشم اس تس، و ریڈیو پاکستان کوئٹہ کن بھاز آ ڈرامہ غاتے نوشتہ کرے، اونا اولیکو ڈرامہ ''گدان'' نا پن اٹ 1967ء اٹی پیش کننگا۔

داکان بیدس غلام نبی راہی پی ٹی وی کوئٹہ کن بھاز گچین ء ڈرامہ نوشتہ کرے، او ڈرامہ نویسی ٹی بھاز لائخ ئسکہ، اوراج اٹی مروک آ شفیئی بڑزی تھون اوار راجی رسم و دود و راجی ویل آتے ہم گچینی اٹ مخلوق نا مون آ الیس، اونا نوشتہ کروک آ ڈرامہ غاک راج انا بندغ آتے بھاز دوست بسرہ۔

ہندن اونا نوشتہ کروک آ خا کہ غاک بوگ شوگی افسانہ غاک خوانوک بنوک آتے بھاز دوست بسرہ۔ اونا خوانگ آن ایلو بندغ آ تیا بھاز اثر مسکہ۔ اونا نوشتہ کروک آ خا کہ غا تیٹی شاہ بیگ نا وتاخ، رزان تا جنگ، و ایلو فک اوار ئسر۔ غلام نبی راہی کراچی آن شینک مروک آ رسالہ توئی بلوچی ٹی ہم ڈرامہ نوشتہ کریکہ، اونا نوشت آک معلم سریاب، میزان کوئٹہ، احوال خضدار و ایلو چندی رسالہ واخبار تیٹی ہم شینک مرسا کرینو۔ او براہوئی نا ہمو پنی آ ادیب ئسکہ کہ براہوئی ادب اٹی افسانہ ناصنف ءِ اسہ جوان ء دروشم اس تس۔

براہوئی ادب اٹی غلام نبی راہی نا اسہ گچین ء ہندا سے، او اسہ گونڈ ء وخت اسے ٹی براہوئی ادب کن بھاز بے مٹ وگچین ء ادبی خذمت سر تسنے۔ او اسہ مہربان ء انسان اس ئس، اگہ اونا فن وکمال لائخی آ کڑمی اٹ ہُتنگے تو اونا فنی کمال نئے بھاز بڑزا وگچین نظر بریک۔ اوسدائی براہوئی زبان وادب ناشونداری ناجہد ءِ مستی دننگ ناگرتی ءِ است اٹی تخاسس۔

☆☆☆☆☆

غلام نبی راہی

بہاول نسیم بنگلزئی

پنی آ ادیب دانشور افسانہ وڈرامہ نگار ایماندار غلام نبی، قلمی پن غلام نبی راہی، 15 اگست 1939ء نا دے خلق ٹین ٹاؤن تحصیل وضلع کوئٹہ ٹی ودی مس، اونا باوہ شرفمند نا پن محمد جان، قبیلہ بنگلزئی، تائفہ گہرام زئی آن ءِ۔ اونا باوہ پیرہ ئی آ ہنکین شیشارا سپلنجی ءِ۔ ہندن گڈ یکو دے تیٹی اونا باوہ محمد جان بنگلزئی شیشارا سپلنجی آن ٹین ٹاؤن کوئٹہ غا اپے۔

غلام نبی راہی تینا بنائی دینی تعلیم تون اوار اسکول اٹی اولیکو جماعت آن دہ جماعت اسکان گورنمنٹ سنڈیمن ہائی اسکول کوئٹہ ٹی خوانا۔ ہندن 1954ء اٹی میٹرک نا امتحان ءِ پاس کرے۔ داکان پد 1963ء اٹی ایف اے، 1965ء اٹی پنجاب یونیورسٹی آن بی اے نا امتحان ءِ پاس کرے۔ اوکان پد فارسی فاضل نا امتحان ءِ ہم پنجاب یونیورسٹی آن پاس کرے۔ ولدا ڈاکٹر عبدالرحمٰن براہوئی تون اوار کراچی یونیورسٹی آن 1973ء اٹی کانود نا امتحان ءِ ہم ترسا سرسہب مس۔ 1973ء آن 1975ء اسکان وکالت کرے۔

او ہندا دوراٹی تینا روزگار تون اوار تینا ادبی زندانا ہم بناءِ کرے و براہوئی زبان وادب ناشونداری تون اوار راج انا راہشونی نا ہم گچین آ خذمت آ تا بنا ءِ کرے۔ او ریڈیو پاکستان کوئٹہ ٹی براہوئی پروگرام کریکہ۔ ہندا کان خلقی کچاری پروگرام نا بنا مس۔ غلام نبی راہی نا ریڈیو پاکستان کوئٹہ کن سر تروک آ خذمت آ تیان متاثر مرسا ریڈیو نا ایلو منصب دار آک اودے پروڈیوسر نا منصب آ کاریم کننگ نا پاریر۔ ہندن ایماندار 17 نومبر 1975ء نا دے پروڈیسر لگا۔ ہندن 11 نومبر 1986ء ٹی او سینئر پروڈیوسر مس، او اخیر وخت اسکان ہندا منصب آ ریڈیو پاکستان کوئٹہ ٹی براہوئی نا اسہ گچین ء زیات خواری کروک ء پروڈیوسر اسے نا وڑ اٹ بہرام دوتے کاٹم اٹی خلکوسس دے مون آ تو لوک ئس۔ او ہندا سوچ اٹی ئس کہ اینو ہرا کان نُت اتیو۔ دیر آ کاو۔ او ہندا فکر اٹی ئس کہ اونا زینو بس اونا خوک آ تُوس پارے اینو اُراٹی چک اس ہم نُت انا اف۔ دا اٹ دے ءِ وام کرین داسہ کس اس ہم وام تفک۔

بہرام پارے وڑ اس کبو۔

بہرام بش مس خیری ءِ چنڈا کو پہ غا شاغا سر ہلک۔ بہرام اسہ چنکو خلق اسے ٹی جا گہی ئس۔ او تینا خلق وعلاقہ ٹی لچ نا کاریم کریکہ وخت اس کاریم ئس وخت اس الو۔ ہندن ءِ وخت ئس کہ او دے تو اس ہم کاریم الو۔ او بیکار مس ہندا ڑان غریبی اونا سنگتی ءِ الیتو کہ غریبی ہر وخت اونا سنگت ئس۔ او وس کرے کہ غریبی نا سنگتی ءِ یلہ کیو ولے ہچ متو کہ۔

بہرام اُراغان سر ہلک ہندا سوچا کہ حاجی شیر محمد آ کا ونوا اوڑان گڑاس پیسہ یا گونی اس غلہ نا دو برے او حاجی شیر محمد نا اُراغا ہنا حاجی نا دروازہ ءِ خلک چنا اس پیش تمّا ارّ فے او پارے تے حاجی صاحب ءِ توار کر۔

چُتا پارے سَل حاجی بریک

چٹ اسے آن پد حاجی شیر محمد بس پارے خیر ءِ بہرام۔ بہرام پارے حاجی صاحب دامُسہ دے ءِ چناک کنا لنگڑ ءِ اُراٹی چک اس ہم نُت انا اف۔ درو ہمسایہ غا تان وام کرین کرین داسہ کسس وام ہم تفسہ۔ گونی اس غلہ یا گڑ اس پیسہ کنے وام ایت۔

حاجی پارے اگہ ای نے غلہ نا گونی

سیف وطن دوست

اس ایتوٹ ولدانی ہرا کان دا گونی نا پیسہ غا تے خلاس کروس۔

بہرام پارے اللہ مہربان ءِ حاجی صاحب ہرا وخت آ کاریم اس کنے رسینگا ای نا وام تے ایتوہ۔

حاجی پارے کنا خنک خرن مریر نے دیچہ کاریم رسینگے۔ ای نے وام تننگ کپرہ۔

بہرام نا امیت مس سر ہلک اُرانا پارہ غا مُسہ چار گام ہر فے کہ حاجی شیر محمد توار کرے او بہرام، بہرام اُست اٹی خوش مس کہ حاجی نا اُست اٹی کنکن رحم بس اوزوز و پارے جی حاجی صاحب۔

حاجی شیر محمد پارے وضو کر کان اینو مچا خلق والاک مش آ کارہ پر اکن خداغان خواست کیرہ۔

بہرام نا خنک خوینک آن پُر مسُر پارے جی اَوَ۔ او ولدا اُرانا کنڈ ارا ہی مس اُست اٹی پارے نی کنے اسہ گونی اس غلہ نا وام تفیسہ او پدا خداغان دیر خواسہ او ہم مفت۔ خدا نے آ نبار ظالم اف۔

☆☆☆☆

جھیڑہ

صغیر احمد

جوان مس کہ ہمو وخت باوہ استے دا خیال متو اگہ آ ہا تو اینو نن آ زادی نا پروانہ غاک فیملی اتحاد ہم جوڑ کرینہ۔ ہرا اُرانا بیرک جتا مسکہ۔ ایلو کل جوان دا کاریم نا خوک انا زمینی فرشتہ غا تیکن ہم بھاز مشکل مسکہ کہ دیر ہرا اتحاد اٹی ءِ۔ ہرا ہرا فتے راضی کین ہرا فتے اوفتا حال آ الن۔ ہے وخت انا ہیت اسے کہ اسہ وار اس ارا قبیلہ غا تا نیام اٹی زمین نا مسئلہ غا جیڑہ مس ہراٹی ہفت بندغ کسکر و یانزدہ بندغ ٹپی مسُر۔ نا خلق ہم ملٹی قبائل ئس ہراٹی لہڑی، مینگل، شاہوانی، محمد شہی، محمد حسنی، رئیسانی، زہری کل رہنگارہ کل مچ مسُر گوا چی مروک آ قبیلہ غا تیا ہنا رمُسہ تو انا جنگ بندی مس۔

ولدا ہم اللہ نا بھلوا حسان اس مس کہ مُسہ ہفتہ نا تہٹی جیڑہ نا فیصلہ ہم مس۔ فیصلہ نا طریقہ کار ہم بھاز عجیب ئس۔ بھاز مُست انا ہیت اسے ہمو وخت انا ہیت اسے کہ ہرا وخت بندغ آ ک تینا جان تے کن جبریل آن خلیسُرہ، داسہ تو کالعدم تنظیم آ تیان خلیرہ۔

ای ہمو وخت انا ہیت ءِ کننگ اٹی اُٹ کہ ہرا وخت بُورہ پنچ روپئی سیر ئس۔ داسہ تو ماشاء اللہ نظر بد مُر ترقی کرسہ ہشتاد و پنچ روپئی مسُنے۔ ترقی نا گام ترندءِ بروک آ ہفتہ اسکان سماف کہ اخس مروءِ؟ ہمو وخت یعنی ہرا وخت نا کہ ای ہیت ءِ کننگ اٹی اُٹ۔ باوہ اسک چا کنگرہ نن چا کنتو نہ بلکن پیالہ ٹی رہینگوک آ چا نا بُوچ آ تے چوشانہ۔ خیر ہمو وخت نن تو چُنک ئسُن ولے باوہ اسک اگہ خوائسرہ تو آ جوئی دوئی کننگ کن مینگل اتحاد، شاہوانی اتحاد، رئیسانی اتحاد، لہڑی اتحاد، محمد شہی اتحاد، ابا بکی اتحاد، قلندرانی اتحاد، ساسولی اتحاد وپین پین جوڑ کننگ کریرہ ولے اوفک دا کاریم ءِ نن کن الار۔

خلق انا ٹکریک و ایلو معتبر آ ک مچ مسُر نہ جیو نہ سما، نہ آج، نئے ایکسپریس خوائفیر نہ اخباری فوٹوگرافر آ تا انتظار ءِ کریر۔ بس ہندن بیدس میڈیا نا کوریج آن گوا چی مروک آ قبیلہ غا میڑھ ہنار۔ مسئلہ ایسر مس۔ اخس کہ خون مسوسُر اوفتا فیصلہ مس ہڑتوم آ قبیلہ غاک اسٹ ایلوڑتون دولخی مسُر۔

داسہ تو نن ''شہری بابو'' جوڑ مسوئن نا محلّہ ٹی اِرا مارکو نا نیام اٹی جیڑہ مس۔ ہمو مارکو تیان اسٹ نا تعلقداری نا قبیلہ تون ءِ ایلو نا تعلقداری نا ہمسایہ تا قبیلہ تون ءِ۔ جیڑہ ہم دا ہیت آ مس اسٹ پارے نا قبیلہ بھاز مڑد ءِ ایلو پارے نہ جی نما قبیلہ غان نا قبیلہ مڑد ءِ۔

شہراٹی کل قبیلہ غاک رہینگرہ ہر قبیلہ تینا جتا اتحاد جوڑ کرینے۔ ہرا اتحاد نا چیئرمین صدر یا جنرل سیکرٹری سیاسی آ پارٹی تا جلسہ جلوس وریلی تیٹی ہم کارہ آزادی نا ہَق اٹی جوان ء جوان ء تقریر کیرہ قبیلہ نا بندغ آ ک ہر کس تینا تینا اتحاد نا بیرک ءِ ہر فرہ زندہ باد مردہ باد نا نعرہ خلیرہ۔

داسہ کہ نن ونا ہمسایہ استا قبیلہ نا نیام اٹی چُتا تا جیڑہ غان ہرا جیڑہ بش مسُنے ہڑتوم آ قبیلہ غا تا بندغ آ ک اسٹ ایلو ءِ خن نشان تننگ کن رکشہ، موبائل، موٹر سائیکل آ تیا تینا تینا اتحاد نا بیرک ءِ خلکنو۔ دا مسٹمیکو سال ءِ داسکان دا مسئلہ ایسر منتگ اٹی اف۔

اسہ اِرا وار فیصلہ نا پروگرام جوڑ مس۔ پرنٹ والیکٹرانک میڈیا ءِ خوائفنگا۔ کیمرہ مین وفوٹوگرافر آ تے خوچی ہم تننگا ولے فیصلہ مننگ کتو۔ بلکن معاملہ پین زیات خراب مس۔ انتئے کہ ہرا وخت مخلوق ولو نا وتاخ اٹی فیصلہ کن تو لوک ئسُر ہمو وخت آ منہ مارکو اسٹ ایلو ءِ شغام پیغور کریر کچاری آن بش مسُر۔ چیلنج ہم کریر، خنوٹ نے، نے ہم خنوٹ، ہرا نگ کاسہ، ہراڑے کڈ مروس۔ وڑ نا جملہ غا تا تس وہاٹ مس۔

اِستو کنا مار کنے شغام تس کہ ''باوہ نما اتحاد آ ک اِرا قبیلہ نا نیام اٹی اسہ چنکو جیڑہ اس ایسر کننگ کپسہ گڑا دا وطن نا آ جوئی کن انت کرور؟''

واللہ ای بھاز خجالت مسُٹ۔

☆☆☆☆

مکتبہ درخانی

رشید بلوچ

ایلو اونا سنگت آ تا شہادت آن نا مخلوق اٹی بھلو غصہ وغم نا کیفیت اس ودی مس۔ انگریز نا ہشاری ایہن ہم مشہور ءِ انگریز ریاست قلات اٹی آہستہ آہستہ تینا عیسائی مذہب نا تبلیغ ءِ مختلف وڑ اٹ شروع کرے و داڑے مشن سکول، مشن ہسپتال، ایلو پین ہم گڑا اس ادارہ جوڑ کرے تا نکہ عیسائیت داڑے منظّم مرسہ کے۔

ولے دا غٹ وڑ وڈول آ ک نا دین و مذہب ایلو مخلوق کن گچین الوس۔

ہندا ریاستی سوچ وفکر ایلو کاریم نا نسخان ءِ مولانا محمد فاضل درخانی کو نو بندغ اس بھاز خوڑتی اٹ ہُرک۔ 1830ء اٹی خواجہ درخان سائل زئی رئیساڑی نا اُراٹی ودی مروکا مولانا محمد فاضل درخانی ہندا غٹ انگریز نا چال آتے پُہہ مریک ایلو دا فتے تینا مذہب ومخلوق کن بھاز نسخان سمجھک۔

اوفتا خلق انا پن درخان ءِ ہرا کہ ڈھاڈر آن خوک ءِ او ہم مولانا باوہ نا پن آ مشہور ءِ۔

خان محراب خان نا شہید متنگ آن گڈ اسہ وار او تینا منہ سنگت تون اوار انگریز آ تا اسہ چوکی سے آ ہم جلہو کرے ولے خاص سر سوبی خنتو۔ ہندن اسہ وار او مٹھڑی آن تینا شار درخان آ ہتنگ اٹی ئس کہ اودے دُز آ ک کسر آ لُٹار۔

ہندن دا کاریم اونا ذہن اٹی اسہ پین فکر اس شاغا کہ فرنگی یعنی انگریز تو مون تننگ ایلو اونا مشینری وتبلیغ ءِ کمزور کننگ ایلو تینا مخلوق اٹی دین نا شعور ودی کننگ کن اسہ جوانو علم وتدریس اسے نا گرج ءِ۔

ہندن او سندھ انا شار جیکب آباد آن خوک خلق ہمایونی ٹی مولانا عبدالغفور ہمایونی نا مدرسہ ٹی اونا شاگردی ٹی بس دوانزدہ سال نا کوشت وخوانگ آن گڈ فارغ التحصیل نا سند ءِ دوئی کرے ہموڑے اونا دستار بندی ہم مس۔ اوکان گڈ ہرا تم او واپس تینا علاقہ کن بس تو داڑے انگریز بھاز مضبوط مس اونا عیسائیت مذہب ہم بھاز بھلو طاقت اس ہلکوسس۔

مولانا صاحب ہندا گُل گڑاتے خنسہ اسہ مدرسہ سے نا بنداو ءِ 1860ء ٹی تینا شار درخان اٹی تخا۔ ہرانا تدریسی زبان براہوئی تخنگا۔ وآ ہستہ آ ہستہ ہندا مدرسہ غان تینا محنت ءِ سخت وڑ اٹ شروع کرے و داڑے میت اسے آن بیدس طالب آ تیکن ہم گڑاس جا گہ تفے دُنکہ اوفتا تعلیم تو اوار اوار رہائشی بندوبست ہم مرے دا مدرسہ دینی تعلیم وتدریس کن اسہ کیمپ اسے نا وڑ اٹ حیثیت تخا کہ داکان بھلو کچ نا مخلوق اس خوانار عالم ہم مسُر۔ مولانا صاحب ہندا گُل گڑاتے خنسہ اسہ مدرسہ سے نا بنداو ءِ 1860ء ٹی تینا شار درخان اٹی تخا۔ ہرانا تدریسی زبان براہوئی تخنگا۔ وآ ہستہ آ ہستہ ہندا مدرسہ غان تینا محنت ءِ سخت وڑ اٹ شروع کرے و داڑے میت اسے آن بیدس طالب آ تیکن ہم گڑاس جا گہ تفے دُنکہ اوفتا تعلیم تو اوار اوار رہائشی بندوبست ہم مرے دا مدرسہ دینی تعلیم وتدریس کن اسہ کیمپ اسے نا وڑ اٹ حیثیت تخا کہ داکان بھلو کچ نا مخلوق اس خوانار عالم ہم مسُر۔

ہندا عالم آک عیسائیت نا کاریم ءِ تو ننگ کن وتینا مخلوق ءِ دین نا سوچ وفکر تننگ کن مش وایلو پین مختلف علاقہ تیٹی ہِنارہ اوفتے دین اسلام نا تبلیغ کریرہ تا نکہ اوفتے دین نا سہی وڑ اٹ شعور وفکر مرے و عیسائی مذہب اوفتا ایمان تے خراب کپ۔

انگریز آ ک تینا دین ءِ داکان ہم مونا دننگ کن 1880ء اٹی گڑاس لٹریچر و پمفلٹ ہم چھاپ کر فیر اوفک ہندا فتے ہندا مخلوق اٹ تالان کریر۔

مولانا محمد فاضل درخانی ہرا تم انگریز آ تا دا حرکت آتے خنا تو او ہم 1883ء ٹی اسہ مکتبہ سے نا وڑ اٹ کاریم ءِ شروع کیک۔ ہرا مکتبہ آن او درس وتدریس کن لٹریچر آ تیان بیدس تبلیغ نا کاریم کن ہم تبلیغی لٹریچر شروع کرفے انتئے کہ انگریز نا ہر حرکت اوڑ کن اسہ بھلو گڑتی اس ئسک۔

تینا مخلوق ءِ دا مجاہد ہر وڑ اٹ عیسائیت نا دین آن بچنگ کن کوشت کرے دا مدرسہ ٹی بھلو کچ انا مخلوق اس نہ صرف بلوچستان نا مختلف علاقہ غا تیان بس بلکہ سندھ انا ہم مخلوق خوانگ کن بسُر ہندن دا مدرسہ اسہ منظّم انداز اسے ٹی کاریم کننگ ءِ شروع کرے۔ دا مکتبہ نا حوالہ اٹ اسلامی لٹریچر تصنیف آ ک نا کاریم کرسہ مخلوق اٹی بشخنگارہ۔ دا ادارہ 1905ء اسکان پانزدہ کتاب نا کچ شینک کریسُر ہرا فتیٹی علامہ عمر دین پوری و مولانا عبدالباقی درخانی نا کتاب آ ک ئسُر۔

1900ء اٹی انگریز آ ک تینا عیسائی مشینری نا حوالہ اٹ کافی مضبوط مسوسُر اوفک تینا عیسائی مذہب نا حساب اٹ بھلو کاریم اس کریسُر۔ دا کاریم تیان بیدس 1905ء بائبل نا باب یوحنا نا اولیکو ایڈیشن ءِ رومن رسم الخط اٹی براہوئی ٹی ترجمہ کریر چھاپ ہم کر فیر۔ ہندا کتاب نا 1906ء ٹی لدھیانہ غان ارٹمیکو ایڈیشن ہم شائع مس۔

فائدہ نا ہیت

☆☆ یونس مینگل ☆☆

راج انا باروا ٹ ''ایرک فرام'' پائک کہ ہمو معاشرہ یا ہمو راج آ ک ہوش مند پانگرہ ہراٹی انسان آ تا نیام اٹی سیالیک، ایلمی نا دروشم اٹ مریر، ہراٹی اسہ انسان ایلو انسان ءِ تینا مسخت وڈو کا پیداوار یا نفع مف بلکن انسانی زندوانسانی سیالی تے آسودہ جوڑ کروئی ارے۔

یعنی اونا خوک آ راج مجموعی وڑ اٹ ہوش مند ہم مریک و بے ہوش ہم دُنکہ اسہ راج اسے ٹی ایلمی و انسانیت پرستی ساڑی مرے تو ہمو راج یا راج ہم بھاز مُستی ترقی کرسہ کیک ہندن انسانی حالیت آ ک ہرا ہمو راج انا بشخ اریر ہمو فک ہم آرام نا زند تیر کرسہ کیرہ۔

راج اٹ اگہ بیرہ تینا مسخت کن اسہ انسان ءِ قدر ترو ئی مس تو چا کہ دا راج اٹ ہوش آ خا بلکن بے ہوشی ساڑی ارے۔ و ہندا کان راجی ویل آ ک بناء کیرہ امن کا نک ختم مریک لٹ وپل نا بنا مریک۔

اینو نا راج دانا اسہ مثال اس ہم ارے۔ ہندا ''ایرک فرام'' نا پاروکا ہیت نا پورو پورو عکس نئے نا راج اٹی ہم رسینگک کہ نا راج اٹ انسان ءِ انسانیت نا دروشم اٹی ہرنگپک۔ انسان ءِ اونا عقل نا بنیاد آ ہرنگپک بلکن بیرہ اگہ اسہ انسان نا کاریم مسخت اس ایلو انسان تو اڑ ینگوک ارے تو بس اودے قدر اینک وگرنہ اودے چاپک۔

پارہ ہر گڑا ہر ہیت ہر جوزہ است آن بناء کے ہنین ء دروشم اسے ٹی تو گڑا اونا رزلٹ عمل نا دروشم اٹ ہم وسوگو مریک۔

اینو نا زند مجموعی راج انا یا راجی معاملہ غا تا مرہون منت ارے اگہ راج نا معاملہ غاک گچین اریر تو زند ہم گچین مریک اگہ راج نا معاملہ غاک بگڑ ینگوک مریرہ تو زند ہم بگڑ ینگوک مریک۔

داسہ نن تیٹ سیل کین کہ ''ایرک فرام'' نا ہیت ایلو نیمہ غان نا راج اخس تینے آن خوک یا مُرار یر فیصلہ نئے آ ٹے۔

''ایرک فرام'' پدا مونی لکھک کہ داہم اتفاقاً ارے کہ انسان تینے آن آ گاہ مرسہ ہم تینا بے وسی وتینا وجود نا حدود ءِ محسوس کیک وتینا موت نا تصور ءِ ہم کیک انسان تینا وجود نا چٹ آن آ زات متنگ کپک اگہ خوائے ہم تو تینا ذہن آن نجات خننگ کپک و ہرا وخت اسکان زندہ ءِ تینا جسم نا پابند ارے و اونا جسم اوٹی زندہ متنگ نا آرزو امیت ودی کیک۔

اگہ سیل کننگ ءِ تو واقعی ہر انسان مجبور ارے چائے امیر مرے یا غریب غٹ انسانک انفرادی وڑ اٹ مجبور اریر، ولے جا گہ اس دا مجبوری نا درشانی ءِ کیک جا گہ اس است اٹی تخک ہندن بحثیت فرد انسان ہچ اس ہم کننگ کپک تا وخت اسکان اودے راج انا ایلو انسان آ تا کمک وخذمت رسینگپک۔

راج ہمو تم ہوش مند مریک ہرا تم اسکان آ ک اسہ انسان ءِ دا خاتر آن عزت وشرف تفس کہ نا مسخت اس پورو مرے بلکن دا خاتر آن عزت ایتر تے کہ انسان اس ارے۔

اگہ انسان اس ارے تو راج انا اسہ باسک (رکن) اس ارے اگہ راج انا اسہ باسک اس ارے تو راج انا اسہ ضرورت اس ہم ہندا انسان ارے ہندا سوچ اٹی ہم اودے قدر تننگ ءِ تو راج ہوش مند پابنگک۔

ولے نا راج اٹ ایلم ایلم ءِ ہم بیدس مسخت آن سلام شا پک۔ سنگت ایلو سنگت تون اول تو لپک اگہ توس تو بیرہ ہمو تم تو لوءِ کہ اونا اسہ کاریم اس مرے اینو نا راج آ تیٹی انسانیت نا جا گہ غا پیسہ وایلو لالچ آ ک اتفنگا نو ہرا وختی ضرورت اریر ہرا فتا بیرہ عارضی وخت اسے کن جا گہ اس ارے ولے ہرا قدر انسانیت نا ارے اونا جا گہ ءِ دنیا نا اسہ گڑا ہم ہلنگ کننگ کپک۔

ضرورت دادے کہ انسانیت ءِ قدر ایتن تینا راج ءِ ہوش مند و باشعور کرفن.....۔

☆☆☆☆☆☆☆☆

Daily TALAR
The First ever Brahui Daily Newspaper throughout world
ہڑدے ئی تلار نوشکے

.....لورالائی ڈپٹی کمشنر کیپٹن (ر) محمد حسیب شجاع یوم آزادی ریلی ناکماشی ءِ کننگ اٹی ءِ

زیارت اٹی نادرست بندغ آتا سم کاری آن 2 بندغ زوال

کوئٹہ (آن لائن) زیارت نا علاقہ ٹی نادرست بندغ آک سم کاری کرسا ارا بندغ ءِ کسفیر وارث ءِ ٹھپی کریونزار۔ واقعہ نا حوال رسینگ تون ہندی انتظامیہ و پولیس جاگہ غا سرمس و میت آتے ہسپتال آ گدریفے۔ پولیس نا رداٹ تدوک آدے زیارت نا علاقہ کچھ اٹی نادرست سلہہ بند بندغ آک سم کاری کرسا ارا بندغ یونس خان سکنہ کلی نسک و احسان اللہ سکنہ کلی شریف آباد ءِ کسفیر ونزار۔ واقعہ غان علاقہ ٹی خلیس تالان مس۔ واقعہ نا حوال رسینگ تون ہندی پولیس، سیکورٹی فورس وانتظامیہ جاگہ غا سرمس و میت وٹھپی تے ہسپتال آ گدریفنگا۔ ہراڑے المی کارروائی آن پدلاش تے اوفتا وارث آتے تنگا۔ پولیس مستی کارروائی کننگ اٹی ءِ۔

تحصیل لہڑی ٹی جشن آزادی نا ریلی، پاکستان زندہ باد نا نعرہ خلکر

لہڑی (خ ن) تحصیل لہڑی ٹی 14 اگست جشنِ آزادی نا رداٹ آجوئی ریلی اڈتنگا' ہرا نا کماشی ءِ یونین کونسل لہڑی نا چیئرمین میر شاہمرید خان ڈومکی کرے۔ ریلی ٹی الس بھلو کچ اسے ٹی بشخ ہلک۔ بشخ ہلوک آک پاکستان زندہ باد و پاکستان پائندہ باد نا نعرہ خلکر و وطن تون تینا مہرانا درشانی ءِ کریر۔ دا وخت آ میر شاہمرید خان ڈومکی پارے کہ 14 اگست تن کن خوشی، گمر وقول ءِ پوسکن کننگ نا دے ءِ۔ پاکستان نا بھلا بے کچ قربانی تا سوب آن جوڑمس۔ نئے داعظیم آ آجوئی نا قدر کروئی مریک' او پارے کہ جشنِ آزادی نا سخت وطن تون مہر، قومی یکجہتی وسیوت نا جوزہ ءِ پاش کننگ ءِ نئے پاکستان نا شوندارئ' شونہالی وسوگوی کن تینا کڑ دءِ ادا کروئی مریک' ریلی نا بشخ ہلوک آک قومی بیرک چست کرسا جشنِ آزادی نا خوشی اڈ تسر و وطنِ عزیز نا سلامتی وشونداری کن دعا ہم کریر۔

خضدار اٹی 79 می یومِ آزادی نا رداٹ بیرک چست کننگا

خضدار (خ ن) ملک نا ایلو ہند آتا وڑ خضدار اٹی ہم 79 می یومِ آزادی ملی جوش و جوزہ، قومی یکجہتی و وطن تون مہرانا قول اتون اڈتنگا۔ دارد اٹ ضلعی انتظامیہ نا کنڈ آن شرفدار ءِ دوداسے نا بست و بند کننگا، ہراڑے قائدِ حزبِ اختلاف بلوچستان اسمبلی میر یونس عزیز زہری، کمشنر قلات ڈویژن قادر بخش پرکانی، ڈی آئی جی قلات رینج وزیر خان ناصر، کمانڈنٹ قلات اسکاؤٹس کرنل عرفان، ایس ایس پی خضدار دوستین دشتی، ڈپٹی کمشنر خضدار عبدالرزاق ساسولی نا ساڑی گری ٹی پولیس نا سنہر ینگوک دستہ تون اوار قومی بیرک ءِ چست کننگا۔ دودانا وخت آ قومی ترانہ نا تواراٹی پولیس نا سنہر ینگوک دستہ قومی بیرک ءِ سلامی تس۔ وخت اس کہ بشخ ہلوک آک پاکستان نا سلامتی، سوگوی، شونداری وشونہالی کن خصوصی دعا کریر۔ قومی بیرک نا چست کننگ نا داندارہ دوداٹ ساڑی ہر بندغ نا حب الوطنی نا جوہ ءِ پین پیدوار کرے۔

گوادر اٹی ماہی گیر وشاری تا کنڈ آن سمندر اٹی بوٹس ریلی

گوادر (خ ن) 79 می یومِ آزادی نا وخت آ گوادر نا ماہی گیر وشاری تا کنڈ آن وطنِ عزیز تون مہر، قومی یکجہتی و حب الوطنی نا جوزہ نا درشانی کن سمندر اٹی بوٹس ریلی نا بست و بند کننگا۔ ریلی ٹی کساس 100 کشتی بشخ ہلکر، ہرافتے قومی بیرک آتے ٹی زیبدار کننگا کس، ہراڑ ان سمندر اٹی جشنِ آزادی نا زیبا ءِ ندارہ اس خننگا کہ۔ بوٹس ریلی نا بنا گوادر جیٹی آن مس وکشتی تا قافلہ سمندر اٹی کساس 2 نائٹکل میل اسکان ہنا۔ ماہی گیر و شاریک قومی بیرک چست کرسا پاکستان تون تینا مہر وتعلقداری نا درشانی ءِ کریر، وخت اس کہ ریلی نا بشخ ہلوک آک قومی جوزہ وسیوت نا پیدواری ءِ کریر۔ ریلی نا کمک اٹ گوادر نا ماہی گیر برادری دا عزم انا درشانی ءِ کرے کہ او ملک انا شونداری، شونہالی وسوگوی ٹی تینا کڑد ءِ ادا کرسا کیک۔

انجینئر عائشہ زہری نا ڈپٹی کمشنر قلات تعیناتی نا الس نا کنڈ آن ستا

قلات (خ ن) حکومتِ بلوچستان نا کنڈ آن انجینئر عائشہ زہری ءِ ڈپٹی کمشنر قلات پندار کننگ نا فیصلہ ءِ السی تپہ غا تا کنڈ آن ستاءِ کننگ انگ ءِ انجینئر عائشہ زہری بلوچستان نا اولیکوز البول افسر ءِ ہرادے ڈپٹی کمشنر قلات نا عہدہ غا تعینات کننگا نے۔ او داکان مست ڈپٹی کمشنر آواران تون اوار جتا جتا انتظامی عہدہ غا تیا خدمت سر تسنے۔ عائشہ زہری نا تعلقداری ضلع خضدار آن ءِ و او انتظامی باندات اٹی تینا متحرک کارکرد نا سوب آن نمان ءِ مقام اس تخک۔ پوسکن آ تعیناتی آن پد او ضلع قلات ٹی انتظامی زموواری تے سنبھالک۔

ضلع سوراب اٹی ڈپٹی کمشنر صاحبزادہ نجیب اللہ نا کماشی ٹی ریلی

سوراب (خ ن) 79 می یومِ آزادی نا دودانا رد اٹ ڈپٹی کمشنر سوراب صاحبزادہ نجیب اللہ نا کماشی ٹی اسہ کچن ءِ ریلی اسے نا بست و بند کننگا۔ ریلی ٹی ایف سی بلوچستان 61 ونگ کمانڈر کرنل سید فخر رفیق طلحہ، ایس پی سوراب خورشید احمد بلوچ، ایڈیشنل ڈپٹی کمشنر سوراب سلمان علی بلیدی، اسسٹنٹ کمشنر سوراب شے اکبر علی وشاریک بھلوکچ اسے ٹی بشخ ہلکر۔

صوبائی وزیر فیصل خان جمالی

ملک اکن تننگوک اسلاف آتا قربانیک ہچ گھس گیرام مفسہ

یوم آزادی ملک اتون وفاداری نا قول کننگ و قومی شونداری ٹی تینا کڑد ءِ ادا کننگ نا وارخواہی فراوان کیک

79 می یومِ آزادی نا دود، بیرک چست کننگا، مہمانک ورنا تے تحریکِ آزادی نا بابت معلومداری تسر

استا محمد (خ ن) ملک انا ایلو ہند آتا وڑ ضلع استا محمد اٹی ہم پاکستان نا 79 می یومِ آزادی نا دے ءِ قومی جوش و جوزہ، حب الوطنی وشانی وڑ اٹ اڈتنگا۔ دارداٹ ہچ آ ضلع ٹی چندی سرکاری و پرائیویٹ کہول آ جشنِ آزادی نا دود آ تا بست و بند کننگا، وخت اس کہ بنجائی دود فیصل پارک استا محمد اٹی گچین چاگرد و قومی جوزہ اٹ اڈ ہلک۔ بنجائی دودانا بنا سہب انا 8 بجہ غا ڈپٹی کمشنر استا محمد محمد رمضان پلال نا کنڈ آن قومی بیرک چست کننگ آن مس۔ بیرک چست کننگ نا وخت آ قومی ترانہ پیش کننگا و ملک انا سلامتی، سوگوی وشونہالی کن خصوصی دعا کننگا ہرا کان گڈ یومِ آزادی نا بنجائی دود انا باقاعدہ بنا مس۔ دود انا خاص انگا مہمان صوبائی وزیر لائیو اسٹاک و ڈیری ڈویلپمنٹ سردارزادہ فیصل خان جمالی ئس۔ دا وخت آ میئر استا محمد مظفر خان جمالی، چیئرمین ضلع کونسل سالار خان جمالی، ایس پی استا محمد معاذ الرحمٰن، ضلعی محکمہ غا تا افسر و کارندہ، بلدیاتی نمائندہ، سول سوسائٹی نا نمائندہ، پوریاگر برادری، اقلیتی برادری نا نمائندہ استاد، طالب علم و شاریک بھلوکچ اسے ٹی ساڑی ئسر۔ دود آن تران کرسا صوبائی وزیر لائیو اسٹاک و ڈیری ڈویلپمنٹ سردارزادہ فیصل خان جمالی وڈپٹی کمشنر استا محمد محمد رمضان پلال پاریر کہ پاکستان لکھ آ مسلمان آتا جہد، قربانی و قائداعظم محمد علی جناح نا سرکڑ دہی و پدریسہ جہد انا بھرم اٹی جوڑمس۔ نا اسلاف آک آجوئی نا دوئی کن بھاز قربانی تسر او فتے ہچ گھس گیرام کننگ مفک۔ او پاریر کہ یومِ آزادی نئے تینا اسلاف آتا قربانی تے یات کننگ، ملک اتون وفاداری نا قول کننگ وقومی شونداری ٹی تینا کڑد ادا کننگ نا وارخواہی فراوان کیک۔ پوسکن آ چینن وخاص وڑ اٹ ورناک بایدے تحریکِ آزادی و پاکستان جوڑ منگ نا تاریخ آن معلومداری دوئی کیر و ملک انا شونداری' شونہالی وسوگوی کن تینا لائخی تے کاریم اٹ اتیر۔ او پاریر کہ سرکاری افسر و کارندہ غا تون اوار ہر شاری بایدے تینا کسبی زموواری تے ایمانداری، بخت' خواری وقومی جوزہ اٹ سرایتے تا نکہ پاکستان ءِ اسہ سوگو، شوندار وشونہال ملک اس جوڑ کننگ مرے۔ یومِ آزادی نا دودانا وخت آ چندی اسکول آتا طالب علم آک پاکستان جوڑ منگ نا سرحال آ تران، ملی نغمہ وزیبا ءِ ٹیبلو پیش کریر۔ طالب علم آک تینا کارکرد نا کمک اٹ قومی یکجہتی، حب الوطنی و وطن تون مہرانا درشانی ءِ کریر، ہرافتا دود اٹ بشخ ہلوک آک بھاز ستا کریر و چتا تا است بڈی ءِ کریر۔ گچین کارکرد نشان تروک طالب علم آتے ٹی انعام وسفتی سند بشخ و پانٹ کننگا۔ دا وخت آ یومِ آزادی نا رد اٹ شجرکاری مہم نا بناءِ ہم کننگا۔ صوبائی وزیر فیصل خان جمالی، ڈپٹی کمشنر محمد رمضان پلال وایلو شرفمند آ شخصیت آک نہال تنخار۔

حب اٹی ضلعی انتظامیہ نا سرکڑ دہ ئی ٹی 79 می یومِ آزادی نا دود

حب (خ ن) ضلعی انتظامیہ حب انا سرکڑ دہ ئی ٹی لیڈا آفس نا دنگ اٹی 79 می یومِ آزادی نا مناسبت اٹ بیرک چست کننگ نا دود اسے نا بست و بند کننگا۔ ضلعی انتظامیہ نا کنڈ آن اڈ تروک 79 می یوم آزادی نا دود اٹ سینیٹر حسنہ بانو زہری، سینیٹر دنیش کمار پلیانی، ڈپٹی کمشنر حب جمعداد مندوخیل نا کنڈ آن بیرک چست کننگ نا دود لیڈا آفس نا چمنی ٹی اڈ ہلک۔ پولیس نا سنہر ینگوک دستہ بیرک چست کننگ نا وخت آ گارڈ آف آنر پیش کرے۔ بیرک چست کننگ نا دود اٹ ایم ڈی لیڈا لیاقت کاشانی، چیئرمین ضلع کونسل جاوید جمالی، سول سوسائٹی نا راہشون حضرت مولانا یعقوب ساسولی، وائس چیئرمین میونسپل کارپوریشن حب جام گروپ نا راہشون عظیم سیاں، بلوچستان فشرمین کوآپریٹو سوسائٹی نا چیئرمین میر علی اکبر زیری، بلدیاتی نمائندہ و علاقہ نا متبر آک ساڑی ئسر۔ بشخ ہلوک آک ملک انا سلامتی، شونداری، شونہالی وسوگوی کن خصوصی دعا ہم کریر۔

نصیر آباد ڈویژن اٹی جشن آزادی نا بنجائی دود، بیرک چست کننگا

نصیر آباد (خ ن) نصیر آباد اٹی جشنِ آزادی نا شرفدار ءِ بیرک چست کننگ نا دود اڈ ہلک۔ یات سلے کہ جشنِ آزادی نا رداٹ نصیر آباد ڈویژن نا بنجائی بیرک چست کننگ نا دود کمشنر آفس نصیر آباد اٹی اڈ ہلک، ہراٹی صوبائی وزیر ایریگیشن میر محمد صادق عمرانی، صوبائی پارلیمانی سیکرٹری ایکسائز اینڈ ٹیکسیشن و صوبائی اسمبلی نا باسک حاجی محمد خان لہڑی و کمشنر نصیر آباد ڈویژن صلاح الدین نورزئی بیرک چست کریر۔ دود اٹ ڈی آئی جی کامران نواز، ونگ کمانڈر کرنل رضوان طیب، ڈپٹی کمشنر نصیر آباد ورینڈر لعل، ایس ایس پی اسد ناصر، پیپلز پارٹی نا ڈویژنل صدر میر محمد بلال صادق عمرانی، سپرنٹنڈنگ انجینئر کینالز مدثر ظفر کھوسہ، قبائلی راہشون عبدالرؤف لہڑی، ایگزیکٹو انجینئر کیسکو محمد وریام منجھوتون اوار سرکاری افسر، اقلیتی برادری نا نمائندہ و شاریک بشخ ہلکر۔

ڈاکٹر مالک بلوچ وصدرِ زرداری نا اسپیکر بلوچستان اسمبلی تون ہڑزخواہی

کوئٹہ/اسلام آباد (آن لائن) نیشنل پارٹی نا بنجائی سروک و مسکوہی وزیر اعلیٰ بلوچستان ڈاکٹر عبدالمالک بلوچ اسپیکر بلوچستان اسمبلی کیپٹن (ر) عبدالخالق اچکزئی نا مارانا انا گت کزیت آ ڈکھ وارمان نا درشانی ءِ کرینے۔ او پدخاہوت تون است ہسونی و ہمدردی نا درشانی ءِ کرسا ایماندار نا بخشش، اونا درجہ غا تا بڑزی و پدخاہوت کن صبرِ جمیل نا دعا کرے۔ ہنداوڑ صدرِ مملکت آصف علی زرداری ہم اسپیکر بلوچستان اسمبلی کیپٹن (ر) عبدالخالق خان اچکزئی نا مارشناء اللہ خان نا کزیت آ است ہسونی و ارمان کریئے۔ صدرِ مملکت پارے کہ ورنا انگا مارانا کزیت خاہوت کن اسہ بھلوڈ کھ اسے۔ او ایماندار کن بخشش و درجہ غا تا بڑزی کن دعا کرسا پارے کہ اللہ تعالیٰ ایماندار ءِ جنت الفردوس اٹی بڑزکو ہند اس ایتے' صدرِ مملکت پد خاہوت کن صبر و استقامت نا دعا ہم کرے۔

ضلع مستونگ اٹی جشن آزادی نا بنجائی دود، یادگار آتیا پھل شاغنگا

مستونگ (خ ن) ملک نا ایلو ہند آتا وڑ ضلع مستونگ اٹی ہم 79 می یومِ آزادی نا دے قومی جوش و جوزہ اٹ اڈتنگا۔ دارداٹ بیرک چست کننگ نا بنجائی دود ڈپٹی کمشنر مستونگ بہرام سلیم نا کماشی ٹی ڈسٹرکٹ کمپلیکس شاہی باغ اٹی اڈ ہلک، ہرا کان گڈ شہید آتا یادگار آ پھل شاغنگا واسہ شرفدار ءِ دوداسے نا بست و بند کننگا۔ دود اٹ کل محکمہ غا تا سروک، افسر، سیاسی وقبائلی شخصیت آک ساڑی ئسر۔ دود انا بناءِ بیرک چست کننگ آن کننگا۔ بیرک چست کننگ نا وخت آ ڈپٹی کمشنر مستونگ بہرام سلیم، ڈی ایس پی مستونگ محمد رفیق، ایڈیشنل ڈپٹی کمشنر مستونگ محمد افضل، اسسٹنٹ کمشنر مستونگ، دشت، کردگاپ، کل محکمہ غا تا ضلعی سروک و اوفتا کارندہ غاک ہم ساڑی ئسر۔ دا وخت آ پولیس نا سنہر ینگوک دستہ بیرک ءِ سلامی پیش کرے و قومی ترانہ پیش کننگا۔

.....کوئٹہ' میٹروپولیٹن کارپوریشن نا ایڈمنسٹریٹر بشیر احمد بڑیچ میونسپل افسر آ تتون اوار 14 اگست نا وخت آ بیرت چست کننگ اٹی ءِ

ڈپٹی کمشنر سعید الرحمٰن کاکڑ

ورنا چینن ملک انا آخبت ءِ، تعلیم ءِ تینا مزل و پامداری نا کسر جوڑ کیر

نئے قائداعظم وعلامہ محمد اقبالؒ نا فکر ونظریہ ءِ مون آ تخسا پاکستان نا شونداری کن کڑ دادا کرئی ءِ

ورناک پوسکنوڑ تعلیم دوئی کرسا ملک وقوم انا خدمت کن تینے تیار کیر، ضلع بارکھان اٹی دود آن تران

بارکھان (خ ن) ملک نا ایلو علاقہ غا تیا نبار ضلع بارکھان اٹی ہم پاکستان نا 79 می یومِ آزادی ملی جوش و جوزہ شانی وڑ اٹ اڈتنگا۔ دارداٹ گورنمنٹ ماڈل ہائی اسکول بارکھان اٹی اسہ دود اسے نا بست و بند کننگا۔ ہرانا خاص انگا مہمان ڈپٹی کمشنر بارکھان سعید الرحمٰن کاکڑ ئس۔ دود اٹ ڈسٹرکٹ ایجوکیشن آفیسر نوید لطیف، پرنسپل میر ہزار خان کھیتران، اسسٹنٹ کمشنر احسان الدین کاکڑ، ڈی ایس پی ہیڈکوارٹر تون اوار ضلعی افسر، استاد وطالب علم آک بھلوکچ اسے ٹی بشخ ہلکر۔ دود انا بنا قومی ترانہ غان مس، ہرا کان گڈ طالب علم تلاوتِ کلامِ پاک، نعتِ رسولِ مقبول ﷺ، تران، ملی نغمہ، ٹیبلو، گوٗ کوئز وایلو جتا جتا پروگرام آ تیٹی پھی بشخ ہلکر۔ دود آن تران کرسا خاص انگا مہمان ڈپٹی کمشنر سعید الرحمٰن کاکڑ پارے کہ پاکستان نا اسلاف آ تا جہد، قربانی و درودری جہد انا بھرم ءِ۔ آجوئی اسہ عظیم ءِ نعمت اسے و دانا قدر و رکھ نا کل انا قومی زموواری ءِ۔ ورنا چینن ملک نا آخبت ءِ' ہنداسوب آن طالب علم آک تعلیم تون اوار اوار نظم وضبط، خواری، دیانت داری و حب الوطنی ءِ تینا زندانا شعار جوڑ کیر۔ او پارے کہ نئے قائداعظم محمد علی جناحؒ و علامہ محمد اقبالؒ نا فکر و نظریہ غا تے مون آ تخسا پاکستان نا شونداری' شونہالی وسوگوی کن تینا کڑ دءِ ادا کروئی مریک' او طالب علم آ تیاز ورشا غا کہ او پوسکنوڑ تعلیم دوئی کرسا ملک وقوم انا خدمت کن تینے تیار کیر و تینا لائخی تے مثبت سرجز آ تیٹی کاریم اٹ اتیر۔

.....قلات' صوبائی وزیر داخلہ میر ضیاء اللہ لانگو اے ڈی سی شاہنواز بلوچ ضلعی انتظامیہ نا کنڈ آن اڈ تروک یوم آزادی نا دود آن تران کننگ اٹی ءُ

میر محمد عاصم کرد گیلو

پاکستان لکھ آ مسلمان آتا جہد وقربانی تا رنداٹ دوئی مسنے

ورناک تعلیم نا دوئی کننگ آ خاص چکار کرسا ملک وقوم انا تعمیر وشون اٹی تینا کڑ دادا کیر، صوبائی وزیر

ضلع کچھی نا صدر مقام ڈھاڈر اٹی جشن آزادی نا دود، ڈپٹی کمشنر ممتاز علی کھیتران وایلو سرکڑ دہ غاک بشخ ہلکر

بولان/ڈھاڈر (نامہ نگار سبیح اللہ جلبانی) ملک نا ایلو ہند آتا وڑ ضلع کچھی نا صدر مقام ڈھاڈر اٹی ہم پاکستان نا 79 می یومِ آزادی جوش و جوزہ و حب الوطنی اٹ اڈتنگا' یومِ آزادی نا بنجائی دود ڈپٹی کمشنر آفس ڈھاڈر نا چمنی ٹی اڈ ہلک ہراڑے صوبائی وزیر بورڈ آف ریونیو میر محمد عاصم کرد گیلو، مسکوہی صوبائی وزیر میر ماجد ابڑو، ڈپٹی کمشنر کچھی ممتاز علی کھیتران ایلو تران تون اوار ایلو شرفمند وقبائلی متبر' ضلعی افسر و شاریک بھلوکچ اسے ٹی بشخ ہلکر۔ دود انا باقاعدہ بناء بیرک چست کننگ آن مس' صوبائی وزیر میر محمد عاصم کرد گیلو، ڈپٹی کمشنر کچھی ممتاز علی کھیتران وایلو مہمانک بیرک چست کریر۔ دا وخت آ پولیس نا سنہر ینگوک دستہ بیرک ءِ سلامی تس۔ اوکان پد دود آن تران کرسا صوبائی وزیر بورڈ آف ریونیو میر محمد عاصم کرد گیلو، مسکوہی صوبائی وزیر میر ماجد ابڑو، ڈپٹی کمشنر کچھی ممتاز علی کھیتران وایلو ترانکار آک پاریر کہ آجوئی اسہ عظیم ءِ نعمت اسے ہرانا دوئی کن نا کماش آک بے کچ قربانیک تسر۔ پاکستان لکھ آ مسلمان آتا جہد وقربانی تا رند اٹ دوئی مسنے ہندا سوب آن ننے آجوئی نا نعمت نا قدر کروئی مریک' او پاریر کہ یومِ آزادی بیرہ جشن اڈتنگ نا دے اف بلکہ دا دے ننے داقول انا دوارگی نا وارخواہی فراوان کیک نن ملک انا شون، شونہالی' امن و سوگوی کن تینا کڑ دءِ ادا کین۔ او ورنا چینن آ زور شاغا رکہ او تعلیم نا دوئی کننگ آ خاص چکار کرسا ملک وقوم انا تعمیر وشون اٹی تینا کڑ دءِ ادا کیر۔ دا وخت آ جشن آزادی نا کیک ہم کاٹ کننگا۔ ہنداوڑ ہندی اسکول اٹی ہم یومِ آزادی نا رداٹ سادہ و شرفدار ءُ دود اس اڈ ہلک۔ دود اٹ طالب علم آک یومِ آزادی نا رداٹ تران، ملی نغمہ، ٹیبلو وایلو چندی پروگرام آتے پیش کریر۔ دود آن تران کرسا ڈپٹی کمشنر کچھی ممتاز علی کھیتران وڈی ای او کچھی بیگ محمد رئیسانی پاریر کہ پوسکن آ چینن ءِ پاکستان نا تاریخ تحریکِ آزادی و نا قومی ہیرو تا قربانی تیان معلومدار کننگ وخت نا اہم ءُ گرج اسے۔ او پاریر کہ طالب علم آک ملک نا آخبت ءُ و اوفتے خواری، دیانتداری، نظم و ضبط و تعلیم نا کمک اٹ ملک انا شونداری ٹی تینا کڑ دءِ ادا کروئی مریک۔ دود انا اخیراٹ ڈی سی کچھی وایلو مہمانک جتا پروگرام تیٹی نمان کارکرڈ نشان تروک طالب علم آتے ٹی انعام بشخ و پانٹ کریر۔

.....نصیر آباد' ڈپٹی کمشنر وریندر لعل جشن آزادی نا دود آن تران کننگ اٹی ءِ

ضلع جعفر آباد اٹی یومِ آزادی نا دود، شجرکاری مہم نا ہم بنا

جعفر آباد (خ ن) ضلع جعفر آباد اٹی جشنِ آزادی نا دود آتا بناء اللہ تعالیٰ نا مون آ دعا تیان کننگا، اوکان پد ڈپٹی کمشنر آفس جعفر آباد اٹی بیرک چست کننگ نا شرفدار آ تقریب اڈ ہلک۔ صوبائی پارلیمانی سیکرٹری ایس اینڈ جی اے ڈی انجینئر عبدالمجید بادینی و ڈپٹی کمشنر جعفر آباد خالد خان ایلو افسر آ تتون اوار قومی بیرک ءِ چست کریر۔ پولیس نا سنہر ینگوک دستہ قومی بیرک ءِ سلامی پیش کرے۔ دود اٹ میئر ڈیرہ اللہ یار میر اسفندیار جمالی، ایس ایس پی جعفر آباد محمد معروف عثمان، ایڈیشنل ڈپٹی کمشنر جعفر آباد حضور بخش بگٹی، چیف آفیسر میونسپل کارپوریشن احمد نواز جنگ، ایگزیکٹو انجینئر پبلک ہیلتھ انجینئرنگ محمد کاظم لونی تون اوار محکمہ غا تا افسر، طالب علم واقلیتی برادری نا راہشونک بھلوکچ اسے ٹی بشخ ہلکر۔ جشنِ آزادی نا وخت آ کیک ہم کاٹ کننگا، وخت اس کہ ڈپٹی کمشنر جعفر آباد خالد خان وصوبائی پارلیمانی سیکرٹری انجینئر عبدالمجید بادینی شجرکاری مہم نا رداٹ نہال ہم تنخار۔

نصیر آباد' صوبائی وزیر ایریگیشن محمد صادق عمرانی جشن آزادی نا دود آن تران کننگ اٹی ءِ

آئی جی پولیس بلوچستان

بلوچستان نا الس ملکی سلامتی وشونداری ٹی اہم کڑ دادا کرینے

بلوچستان پاکستان نا بشخنگ پروک ءُ بشخ اسے، محمد طاہر نا یومِ آزادی آ قوم والس ءِ مبارکبادی

شہید آک پاکستان نا جوڑ کننگ و او نا بقا کن عظیم ءُ قربانی تسنو، خراج تحسین پیش کینہ تا، محمد طاہر

کوئٹہ (خ ن) آئی جی پولیس بلوچستان محمد طاہر یومِ آزادی پاکستان نا وخت آ مچ آ قوم و خاص وڑ اٹ صوبہ نا الس ءِ است انا ہُب اٹ مبارکبادی تر سا پارینے کہ 14 اگست نئے آجوئی نا عظیم آ نعمت تون اوار قومی قول انا دوارگی نا وارخواہی فراوان کیک۔ دا خیال آ تا درشانی ءِ او سینٹرل پولیس آفس کوئٹہ ٹی جشنِ یومِ آزادی نا رداٹ بیرک چست کننگ نا دود انا وخت آ تران کرسا کرے۔ دا وخت آ ایڈیشنل آئی جی ایڈمن جاوید علی مہر، ایڈیشنل آئی جی آپریشنز شہزاد اکبر، ایڈیشنل آئی جی و کمانڈنٹ بلوچستان کانسٹیبلری اشفاق احمد، ڈی آئی جی ہیڈکوارٹرز حسن اسد علوی، ڈی آئی جی پولیس کوئٹہ عمران شوکت تون اوار ایلو افسر آ ک ہم ساڑی ئسر۔ آئی جی پولیس بلوچستان پارے کہ بلوچستان پاکستان نا اہم و بشخنگ پروک بشخ اسے، صوبہ نا الس پاکستان جوڑ منگ آن بلیس اینو اسکان ملک انا سلامتی، سوگوی و شونداری ٹی اہم کڑ دادا کرینے و آخبت اٹی ہم قومی شونداری نا سفر اٹی تینا کڑ دءِ ادا کرسا کیک۔ آئی جی پولیس بلوچستان محمد طاہر پارے کہ یومِ آزادی نئے داکلھو ایتک کہ نن کل قوم انا وڑ خاص وڑ اٹ ورناک تینا کچ انا رداٹ ملک انا شونداری ٹی تینا کچین' مثبت و اہم کڑ دادا کرسا کیر۔ او یوم آزادی پاکستان نا وخت آ شہید آتے خراجِ عقیدت پیش کرے ہرا فک پاکستان نا جوڑ کننگ و او نا بقا کن عظیم ءُ قربانی تسنو۔ او غازی و کل تپہ نا بندغ آ تا انفرادی و اجتماعی کڑ دانا ستاءِ کرسا پارے کہ او ستا کڑ زوک و او فتار ندءِ بلنگ ہم مریک ہرا فتا بے کچ قربانی تا سوب آن اینونن آ جو و شرفدار ءُ حیثیت اسے ٹی ساہ بلنگ اٹی اُن۔ او پارے کہ نن دا قول کرینن کہ داسہ و آخبت اٹی ہم پور و قومی جوزہ اٹ ملک وقوم انا امن، سوگوی وسلامتی کن ہر وڑ انا قربانی سے آن پدی مفنہ۔

.....کوئٹہ' وزیر اعلیٰ بلوچستان میر سرفراز بگٹی' قائم مقام اسپیکر غزالہ گولہ' صوبائی وزیر بخت محمد کاکڑ' راحیلہ درانی' علی مدد جتک' ایم این اے پھلین بلوچ' ایم اے پی رحمت صالح بلوچ' نعیم خان بازئی وایلو فتا جشن آزادی نا وخت آ اوار فوٹو